

Библіот. Учебн. Отд. Вост. яз.

№ Инвент. каталог. 3759
№ Систем. каталог. 655

2004

a Son Excellence Monsieur
Mathieu Samakov.

Conseiller d'Etat -

etc... etc... etc...

Souvenir de l'auteur -

ՊՕԾՊՕԴԱԾՈ

ՊԵՐ ԵՏԻՄ

ԼԱՓԱԶԱՆԿԵՐԻ ԻՎԵ ՀՈՒՍՈՒՆԵ ԿԵԼԵՆ

ՖԵՆԱԼԵՔՎԵՐԻՆ

ՄԱԿԻԹԱՍԱՐ ԻՒՍԱԼԵՄ

ՄՈՒԳԱՏԱՄԻ

Իշպու պօշտօղաղ րիսալէսինի թէլիֆ իթմէմիզ իլէ՝ միւրատը միլէթիմիզի ֆաու իթմէք օլմայրա, իլս դայպէթ իթմէք իլէ, նէ գատար ֆէնալըքիէր հուսուլէ կէլիր օլտուզինի անդլաթմագ տրը :

Հարուր առաջամագ քեշենէ են եւամէմ պիր մասունէ օլարագ՝ անը պիլմէյէն ատէմ՝ նաս պէյնինտէ նամադպուլ պիր քիմնէ օլուր՝ պօշտօղաղ իսէ, եքսէրի խիյաֆը՝ սահին չէրլինէ սօդարագ հէր քէսին հադգընտէ իֆթիրալէր իթմէք իլէ նէ մէրթէւ պէ կէնտիսինի ամմէտէն ըէտոտ իթտիրմէկէ սէպէպ օլտուզինի սէ օլէմէք հաճէթ տէկիլ:

Պու էսպապէ մէպնի, թէլիֆինէ միւթէճասիր օլտուզը մուլը իշպու մուխթասար նագլիմիզին գապուլ օլունմասընէ րէճա խտէրիզ, զիրս պունուն իլէ թապ իթտիրէն ատէմէ տախի ճէ սարէթ վերիլիշ օլտուզի պի իթիպահ տրը :

ԳՈՍԹԵԹԵՒՅՑԻ

ՄԻՒՀԵՆՏԻՍ ՕՇԱՌ ԹԱՊԱՆԿԵՄԱՆՏ

(201-46.2)

146-162

ԳԱՐՈՐՅՈՒԹ

ԱՅՀ ՎԵՐ

ՀԱՅԱ ԱԼ-ԽԱՆԻ ՀԱՅ ԽՈՅԱՀՈՒՄ

ԽՈՅԱՀՈՒՄ

ԽՈՅԱՀՈՒՄ

ԳԱՐՈՐՅՈՒԹ

94451-60

ԳԱՐՈՐՅՈՒԹ

ՀԱՅԱՀՈՒՄ ՀԱՅ ԽՈՅԱՀՈՒՄ

-133-

ԿԱՊԵԼԻ ՔԵԼՈՒ

Պէտ օղու՝ Բայիթախթակ էն էյլէնձէ-
լի մահալ առտ օղունուր, վէ ախէր մահայէ-
րուպարէն նասըն մէմուլի սահիհ տիր . զիրա
էվլէլս քը էյեամբնտէ թէամբրօ էյլէնձէսի
հիշ պիր մահայտէ եօք, վէ պու սէպէպէ
մէպնի թէամբրօ օլուուղը տիշամլէր Պէյ օղ-
լու շէրէ ֆիփ վէ լօքանտաճըլէր տախի սէվլնձ-
լի իսէտէ լշէնի գարու վէ Աամաթիա Ճանի-
պինտէ իսբեան իտէն ֆամիլեալէրին պա-
զրէրի հայլքա քէտէրլիտիրլէր, ինսան կիւ-
րուհունուն պիր զէ մանաէ սուրուրէ իրմէ-
սի հէման մուհալ գապիլինտէնտիր . զիրա
օլ թարաֆլէրտէն էյլէնձէյէ կէլէն քիմսէլէր
ֆամիլեալէրինի եալընըզ պըրազրլէր . վէ պու
տախի միւնձէրրէպ պիր քէյֆիէմ տիր քի եա-
լընըզը ինսանի թապիաթըն տախիմ մու-
զայրը տրը, նասուքի բէք չօք քիմսէլէր իւչ
տէօրթ գարրտէն այրըսուքտէն սոնդրա եա-
լընըզ գալմամագ իշուն թէգրարէն էվլէնիր-
լէր, սօնդրա բէշնման օլուրլէր . վէլ հասը-
ինսան տախի եաբարընը էթրաֆը իւէ չօք
տէֆա վէզն իտէմէզ :

Ծ իմտի կէլէլիմ լօքանտաճըլէրին մէսրու-
րիէթինէ : ՈՇ գրիւր մահայէրտէն թէամբրօ
սէյրինէ կէլէնէլիմտէն պազըլէրին Պէյ օղուն-
տէ տօսմթէրի եախուտ ագրապալէրի վար
իսէտէ չօքլէրի տախի կէրէք ախայտլէրինին
իգթիղապրնատէն իմմժիղամ իտէմէյիպ տօսմթ-
է վինէ կիթմէզէր . էքսէրիսի տախի պար օլ-
մամագ եա ախէր ֆիգրիէ կիթմէյի իսթէ-

մէզէր . պազըլէրի տախի, սիլսիլէլէրինտէ
լիրմէնիտէն Բամթօլիք, եախուտ Բամթօլիք
աէն լիրմէնի օլանէլի պուլունմայրպ Պէյ օղ-
լունտէ ագրապա բէյտա իտէմէմիշտիրլէր .
պու էսպաղէ պինատէն լօքանտատէ եաթ-
մաղէ գարար վիրիլէր . զիրա տին թէա-
տիլի իւէ մահալ թէամտիլի տախի սիրլիք-
տէ օլուր . էքսէրի Բամթօլիք օլանէլի Պէյ
օղունա միւնձէրրէտ կէշմէլի, վէ լիրմէնի օլանէլի
տախի գանդը մահայտէ լիրմէնի չող
իսէ օլ թարաֆա էլպէթտէ եագլաշմալը .
վէ պու շէյ թապիի տիր : Իլմի հիմմէթ-
տէ * մահիր օլանէլի տախի քէպիր վիճուտ
սաղիրի թապագէն ձէլզ իտէր տէյու իա-
պաթ իտէրլէր, հալթթա պու խուսուսուն
սահին օլմարնա պիր աղիմ տէլիլ տախի շու-
տուր քի պէ օլուք գարըլէր քիւչիւք էրքէրլէ-
րի ձէլզ իթմէք միւրատընտէ օլուրլէր տախմ ,
եախուտ ֆիլ վագը ձէլզ իտէրլէր, էկէր քի
ձէլզ իտիմի գուվիլէթլէրի ախէր պիր գուվ-
վիթէ մաղուտպ օլմաղ իսէ :

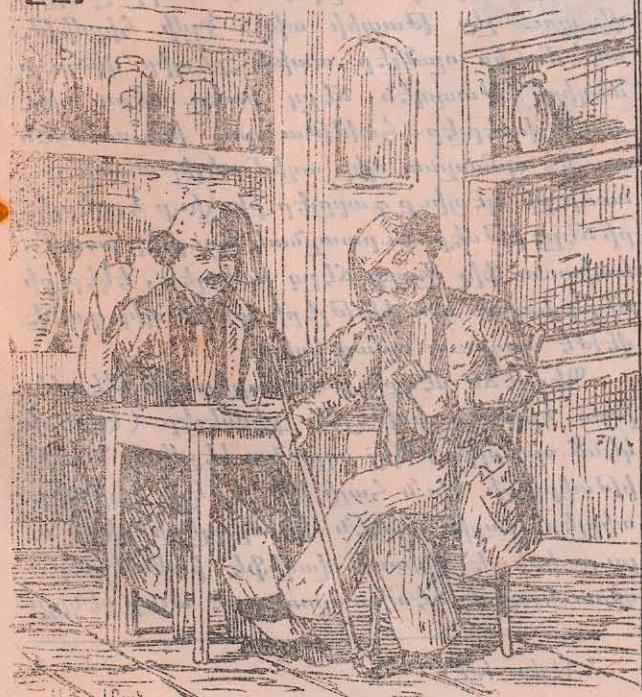
Պէյլէճէ մէզքիւր մահայէրտէն թէամ-
բրօյա կիթմէք իսթէյէն քիմսէլէր (էքսէրի
կէնճ օլուրլէր) Պէյ օղունա կէշմէյէ նիշէթ
իթտիրլէրի կիւն հալի իւէ էրէյի կիմնմիշ
տիրլէր, յաքին պազէն կէօմէթլէրի քիրլի օ-
լուր իսէտէ՝ զիյատէ վազիֆէ իտինմէզէր .
զիրա էլպիսէ ձէտիտ օլուուգտէ աշըք քէնքլի

պօղազ պաղընըն իւզէրինտէ չքրուք պէլլի օլմազ. վէլ հասրւ ոլ կիւնի ախշամ սաաթ օնպիրէ եագլաշըքտէ գազազ եախուտ պէշազ տիւքքեանընը գաբայըպ

Աթանապուլոան Պէյ օղլունա կէչմէյէ գարար վէրիրլէր, վէ եքսէրի իբի ահապատըռլէր.

Իպթիտա Պէյ օղլունա վասրւ օլսուքլէրի անտէ պիր բօնձնու տիւքքեանլնէ կիրմէլի պիրազ իշմահ աշմաք իջուն, յաքին իշմահը աշար իբէն պազէն սէթրի վէ եէլէք տախի աչըլըր,

զիրա հէր շէյ աղտան պաշար վէ կիթակիքձէ զիյատէլչիր պու տախի թապիի տիր :

Իօնձնու տիւքքեանընտէ հայլքա էլլէն տիրտէն սօնղրա, գանտիլէր եանմըշ քէրթէտէ (բօնձնու տիւքքեանընըն գանտիլէրի) տըշարը չքքըպ պիր լօքանտայէ կիթմէկէ միւրատ իտէրլէր. Փադաթ գանլըսընա : Պազը սընըն թաամը էյի, յաքին շարապը ֆէնա, պազըսընըն շարապը էյի եէմէքլէր տախի ֆէնա տէ կիլ ամմա՝ լօքանտատէ եիւզիւնէ պաքը ֆէրահ իտէճէք պիր շէյ եօք : Պազընընտէ տախի թաամը բէք եէնմէզ տէկիլ, շարապ բէք իշիլմէզ տէկիլ. լօքանտաձը գարընըն պիրազ եաշը կէչկին իսէտէ բէք եիւզիւնէ պաքըսմազ տէկիլ, նիհայէթ պիր ակըթ տիր, յաքին թաամէրինին ֆիյաթի բէք զիյատէ, չունքի պու իբի ահապապ

պիր տէֆա կիթմիշէր հէր պիր հալինտէն խօնուտ օլմուշ իսէլքրտէ անունտէ քիսէտէ օլան ագձէ անձագ քիփայէթ իթմիշ . պու տէֆա տախի օրայէ կիթմէք իսթէրլէր, փադաթ էվլէլա պիրիսպիրլէրինին իւզէրինտէ օլան ագձէյի անլըսմադ միւրատընտէ օլսրագ սիւայ իթմէկէ պաշատըլէր :

— Պանա պաք, պու ագշամ հանկը լօքանտայա կիտէճէյիլ :

— Պունու սօրմաք լաղլըմ մը, օ պիր տէֆաքի կիթակիմիլէ :

— Լյի ամմա, սէնին իւզէրինտէ զիյատէճէ ագձէ վար մը :

— Ատամ իշինէ պաք. պու կիւն պիրինէ

պորձում վարըսը վէրմէտիմ, օ փարա իւա
թիւմոէ գալըր պու կիւն օնու եէրիդ, եա-
րընա պաքալըմնանըլ օլուր:

- Նէ գատար տըր:
- Պիր եարըմ քէսէ ագձէլիք գայիմէ:
- Ծամամ, պէնաէտէ եիւզէլի զուռուշ

գատար փար:

- Իշմէ էյի եա:
- (Օ պիր ագշամ նէ վէրտիք, եաթըս
գալքմաք եէմէք իշմէք, հէր շէյ իշնտէ օ-

լսրադ:

- Եքի եիւզ էլի տէօրթ զուռուշ օժուզ
տէօրթ փարայ:

- Իշլէ իսէ կիտէպիլիրիդ:
- Կիտէրիդ ամամ իշնէ պագ: Հէմ գա-
րըտա չօք սէ օյլէտի կինէ կէլէճէք օլուրսա-
նըզ պուրայա կէլին տէյի:

- Իշլէ իսէ կէլ շու բօնձու տիւքքեա-
նընա կիտէլիմ պիրէր տանէ այաքտէ իշէր չը-
քարըզ:

- Լյի օլուր, պէն տէյէճէյիտիմ, հէմ
պիրաղ լօքանտայա չաքրամա կիտէրիդ. նէ
տէրսին:

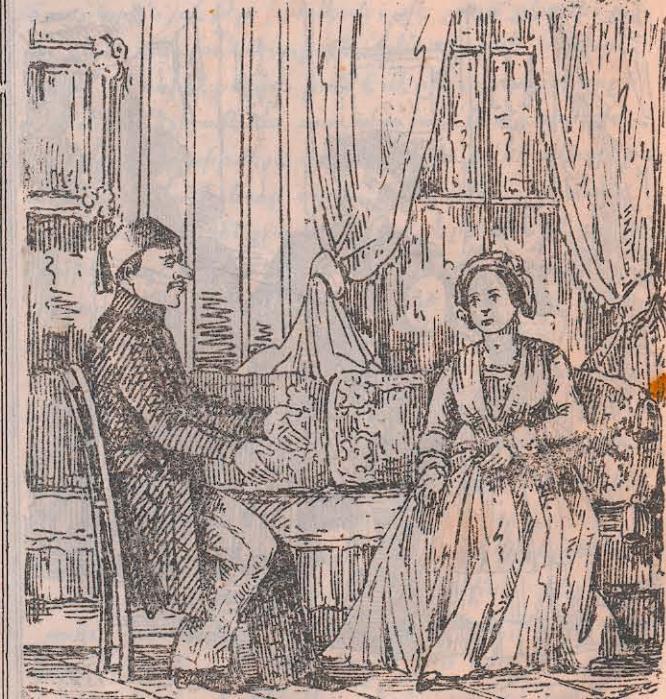
- Աղնատըմ աճանըմ -:
Կէօյա թէաթրո սէյրինէ կէլին պու իրի
ահպապիք թէկրար պիր բօնձու տիւք-
քեանընէ տահա կիրիպ պիր տանէ տէրիքէն
իւշ պէշ տահա իշտիքտէն սօնլըա տըշարը
չըքարքէրինտէ եիւրիւմէկէ հայլըմա կիւճ-
լիւք չէքէրիաիլէք. Գագաթ անէ տախի գա-
նաաթ իթմէյիպ պիր քաչ բօնձու տիւք-
քեանընէ տահա զկարէթ իթափիէր. Ալ էն
սօնունտէքի բօնձու իւէ պէօյիւճէք պիր
գագլա բէյտա օլուրքտէ թէաթրոյէ կիթ-
մէյի նիւէթ իթմիշ իքէն մահպուսէ կիրմէյէ
զայլ օլուրէլէր:

Շէմի նաս էլինմէք միւրատընտէ օլուր,
ֆագաթ բէք չօղու ուսուրլինի պիլմէդ իսէ
տէ եինէ ճէհաի էլուէն պըրաքմազ. զիրա
քիշ միւրատընը իլէրու կէօթիւրմէկէ տափմէ
իւլ էկգաթ զայրէթ իսէր:

ՈՇէսէլա, պիր իսմիւեար ատէմ պիր կէնձ
ալրէթէ կէնտունի պէկէնտիրմէք միւրա-
տընտէ օլարադ հէր կիւն թըրաշ օլմայը միւ-
թատ իթմիշ տիր, սանիէն պաշ թարաֆըն-
տէ իիմիւեար բէնքինէ թէպաիլ օլմուշ նէ
գատար գըլէք պուրունուր իսէ անլէրի եէ-
կեան եէկեան թօքլայըզ

պիր կիզլի մահալէ աթար. պատէհու սէվ
տիյինի կէօթափիւի անտէ կէնձ ատէմին գաէ
պինտէ տույուալ վէ անըն թէսիրը նազար-
էրի միսիլլու օլտախի պագըչէր իմրա իթ-
մէքտէ կէզէր

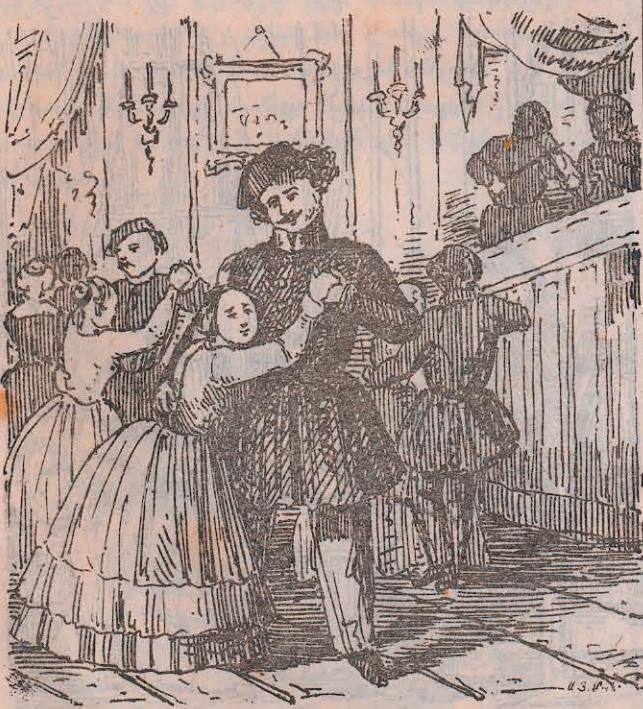

վէ պու հայլէր իւէ չօք տէֆա ույմազ, սէլքի
պազը րասթ կէլիք իսէտէ ճէհաի եինէ ել-
տէն պրաքմազ:

Դօթէտէ պիր քըսքանձ քիմսէ կէնտու էհ-

լինի թաաձիզ իթմէքտէ օլուր . է օյլէտէն է վլվէ չարսոյէ կիթմէզ . է վլն իշնէ իւշ պէշ մայրապետ եախուտ եաշլու գարըէր տուտուրուր , կէ օյա գալէնին ալընմամասը իշուն ապէրի զեյատէլշատիրուիքլէրի միսիլու . թէ աթրոյէ կիթմէյէ իղն վէրմէզ . է վլնտէ մէձ լիս իթմէզ . վէլ հասրւ օլ տէրէճէ չալըզը քի է հլինի զօր իլէ պատէն չըքարմայէ վէսիլէ օլուր :

Պաղէն տախի միւրատէրինի իձրա իթմէք իսթէյէն քիմսէլէր ճահիլանէ եօլլար թութար իսէլէր պիւսպիւթիւն միւրատէրինին մուզայըըը օլուր , նասրւքի էօթէտէ նագլիմիզոտէն տախի պէյան օլուու . զիրա Պէյ օղլունտէ իսքեան իտէն գատընլէր՝ նիբեահ ալթընէ կիրմէզոտէն է վլլէլ մանասոմըրտէ եաշար կիպի էօմիւր կէ չըրմէզէր . է վլէնտիրտէն սոնըրա նամուր օլ ոըըը էօմրէ թահամմիւլ իտէպիլսինլէր . հէր քէս ուղաք մահալէրտէն Պէյ օղլունա լյէնմէկէ կէլյօր , անլէր պուլունտուրէրի չէրին էյլէնճէլըրինէ տախիլ օլմատէն նամուր էօմիւր կէ չըրսինլէր . Քըր էյեամընտէ գատընլէր թէտմթրցէ էլալէթտէ պիր գաչ տէ ֆա կիթմէլի . պաղէն է վլու էյլէնճէլէր օլմալը , բօշա— նաղուրցա իլէ ջրին րաբուրէրի բէք մօտա , էլալէթտէ օյնանմալը ,

պաղը է հվէնճէ օլանլէր եալընըդ ժապուրէրաբ սընը օյնամաղէ իղն վէրիբուր , լաքին բէք եանըըրըրէր , զիրա սոնունտէ պիւսպիւթիւն ժապուրէ օյնանմամասընա սէպէալ օլուրէր մէ-

մուլ իտէրիդ : Կիթմէլիմ էյեամը է վմէլ պահար հուլուլի է սնասունտա . տաղէր չիչէրէր իլէ միւզէյէն հէնկէամտէ , պիւլպիւլ կէնտի աշգը իլէ պիր ու ֆադ տալ իւզէրինտէ եարբարէրին արա սընտէ խափիէն սիթէր իքէն , վէ զիւմրիւթ բէնքինտէ չայըրէրին իւզէրինէ ինէն չիհին բարըագլըզը չէ մանին շափուէրի իլէ զիցատէ լշմիշ , վէ հէր քէսի տաղլէրէ ճէլու իթմէկէ վէսիլէ օլան ախէր կիւզէլիքլէր իթմիթիֆադ իթմիշ օլուուզ զէման , պիր քիմսէ կէնտու էհլնէ էվուէն չըքմամայը էմր իտէպիլիր մի . վէ օլ էմրէ միւթէճասիր օլուուզի զէման տահա ֆէնա օլմազ մը . . . :

Եինէ պէ օյլէճէ իլը պահար մէ վմիմի պիր գաչ կիւն էվլլէլինտէն գարար վերիլիչ պիր պազար կիւնի պիր գաչ ֆամիլիւ Պէլըրկատ քէօյիւնէ կիտիպ վէ ախշամա եինէ տվաէթ իթմէկէ , լաքին պու ֆամիլիւթէրտէն պիրիւնին քօճասը զայէթի իլէ գրսդանձ , հէր նէ գատար էհլնին րէ ճանընա վէ տոսթէլրինին խաթըրընա գարշու կէլմէյէրէք ախէրլէրի իլէ պիրլիքտէ կիթմէկէ գարար վերմիշ իսէտէ , մէճպուրի , եինէ հէր ատկրտէ պիր վէս աիլէ արար պու շէյի մէն իթմէք իշուն . լաքին կիտիլէճէք կիւնէ գատար արատըզը վէս պիլէ մէյտանէ կէլմէմիշ , էնճամը պազար սաս պահը քէօմիւրիւքտէ բասթ կէթիրմիշ չուն հէր օտայէ կիրմիշ չըքմըզ , մէթպախաս ինմիշ , նէ գատար եիւք տօլասլ վոր իսէ տըզտ գարամըզ . վէլ հալի իլէ հէճ քաշ լընմամագ իթմիզա իթմայինտէն պէն տախի կիտէնլէրին պիրիսի օլուուզում իշուն մէրսում գրսդանձ ատէ մին խանէսինէ երքէնճէ կիտիպ գաբույու չալըզմ , լաքին բէշման օլուում , զիրա իչէրտէն պիր մարազա սէսի գուլաղըմա կէլտի :

— Ա՞մ մինասիպէթ սէնին շալըն քէօմիւր լիւքտէ գալաձաք :

— Ճանըմ նէ պիլէյիմ Նիկոդիմոս աղա , պաքալըմ պիր սօրալըմ :

— Պէ գարը է օյլէ լաքըրտը պիլմէմ , տօղ-

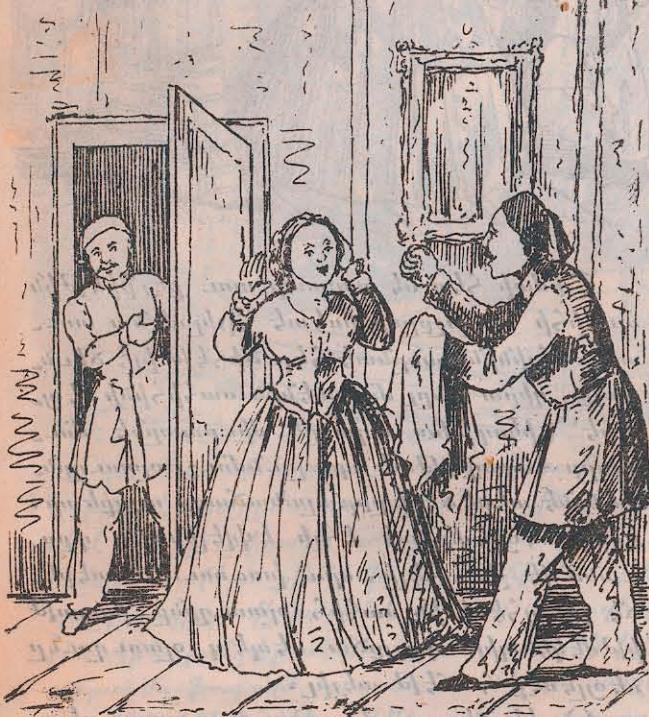
րուսունու սէ օյլէ :

— Պէնտէ ձէնապին իլէ պէրտպէր շաշայօրում. քիմ պիլիր Խըբուղմ մը կէ լիշ նէ ու մուշ, աշաղը եօքարը արայալըմ, պաշգա պիր էքսիք վա՞ր մը :

— Ե՞ս վիմոի պաշընա ելքարըմ, տովուսունու սէ օյլէ մէլի, պանա եալան օլմազ — :

Պու մապէյնաէ պէն հէման սլրաղըգ կիտէձէք իրէն պէսլէմէ կէլիպ գաբույը աչար իսէ մէճալուր օլտում իչէրի կիրմէյէ :

Հավիտէ աղա իլէ գատըն տուրմուշէր, էրքէին էլինտէ է հիննին շալը, ֆադաթ գաալնըն էլինտէ պիր շէ եօք

Իքիսիննատէ չէ հրէ սինտէ ալթիւ սթիւք վտր, պէնզէք իրնատէ րէնք եօք, լաքին պիրի խըրսինտէն մէ ու պիրի եիւրէյինին օյնամասըն տէն :

Պէնտէն պաշգա կէլէն քիմույի կէ օրմէտիմ իսէ զիյատէսի իլէ նատիմ օլտում ձէմիսինտէն էվկէլ կէլիպ պէ օյլէ ձէ մարտաղալէրինէ իսթէմէյէրէք փագըք օլտուղրմա : Օ իրաէ վին գաալնը՝ կէնտի մարտաղալէրինի իշիմէմիշմուր տէյու մէ մուշ իտէրէք պաշտառը հիմայ իթմէկէ :

Պու հայէքտէ իրէն թէքրար գաբու շալնըգ պիր ախէք առութէքի տահա կէլափ, մէ իչէրի կիրտիցի անտէ անլէքին հալինէ տիգգաթ իթմէյէրէք, մէ պիրազ տա թէպէտիլ օլտուղունտան սէ յում միքմէյէ գալմասը, էվին գտալնընա տէ օնիւալ սիւտի իթմուի :

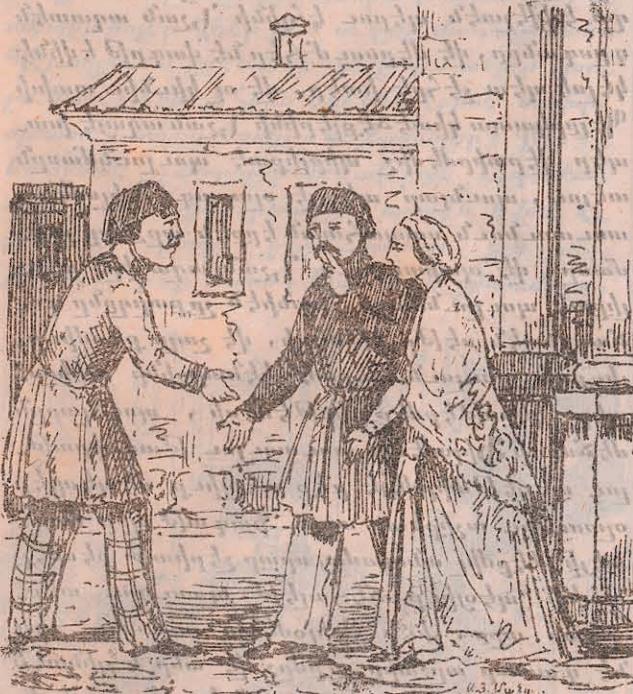
— Պիլօմէնա տուտու, պու սասպահ Նշան աղանըն սրմարլամասընտան պիր շէյ աղնաարն մը ձէնապին, նէ օլտուր կէնամինի կէ օրմէմ իլէ, պէն զոնն իթմտիմ քի քիլիսէտէն ըքքմը պուրայա կէլիյօրտունուզ, հանըյա Նշան աղա տահա կէլմէտի միր — :

Պիլօմէնա տուտունըն է հիլի Նիկոդիմոս աղա պու սիւալը իշիթտիսի տագրէտէ գարը սընըն եիւզիւնէ նէ տէրէ ձէ խըրս իլէ պաքտըզնըն թարիփի օլունմազ, երան կէնտի տիւշմէնինէ օլ տէրէ ձէ զէհիրլի պաքրը իտէմէդ :

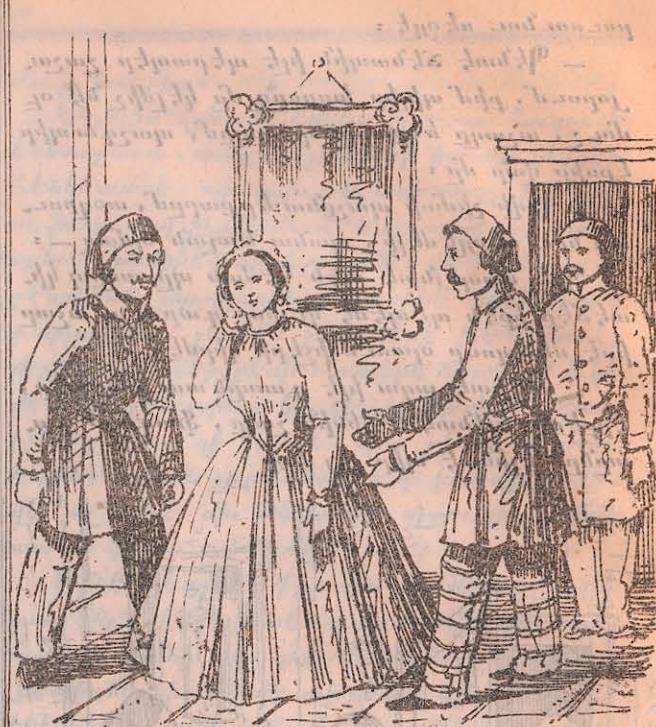
(Օքույան քիմուէ էլպէթտէ ֆարգընտէ օլտու Պիլօմէնա տուտունըն նէ միւշքիլ հայտէ պուլունտուզուզունու, յաքին էվին գատընընէ պու կէլէն ատէմ պու սէ օղէքի սէ օյլէմէսի իլէ նէ գատար ֆէնա շէյ իթմտի յինի էթրաֆը իլէ անզլաթտըմագ իշուն սէ օյլէմէկէ պօրձլույուզքի, Նիկոդիմոս աղա էվիլէտէն պէրու է հիննի Նշան աղատէն գրսգանըը, մէ մէրտում հէրնէ վագըթ է վիննէ կէլսէ պէտ չէհրէ իտէր . վէ օլ կիւնիւ տախսի Պէլըրկատա կիտէձէքէրինի Նշան աղայէ իսապէր վէրտիրմէմիշ պիրլիքտէ պուլունմասըն տէյու, պունլար պէ օյլէ օլտրագ Պիլօմէնա տուտունուն սապահտան էրքէն տրշարը ըքքմասը, վէ պախուտուս Նշան աղա իլէ պիրլիքտէ մէ մէսի, վէ շալը քէօմիւրլուքտէ կէնտիսիսի պիտապէր կէօմէթէրմէք իսթէմէսի, պունլարըն մէճմուի Պիլօմէնա տուտույու թագսիրաթը լու պէլէթտիրմէյէ բէք պէ օյիւք սէ պէ պիէք օլտուզու աշկենար արք, ֆադաթ պիր մատաէյի թէքմիլ անզլամայարոք չէրիաթ քէսմէք տախսի պէ օյիւք ձէ հալէթ օլտուզու տէրքէար արք . չիւն Պիլօմէնա տուտու հէրն սէ գատար տրշարը ըքքմը վէ անը է հիննատէն էսուար իթմիշ, Նշան աղա իլէ պիրլիքտէ և միշ վէ շալնըը կէնտի էլի իլէ սագլամըր իտէտէ եինէ ֆազպէթքեար վէ գօճասընըն գլուգանձլողը սիհուտէ օլտուզու շիմնի իտէտէք նագլիմիզուէն պէյան օլունուր :

Նշան աղանըն պիր տութու Պիլօմէնա տուտունուն է հիննին հէմշիրէսինէ բէք զիյատէ այտար վարըտու վարըտու . յաքին Նիկոդիմոս աղա կէնտի գըզ գարընտաշընը պիր տիւրլիւ էվինտիրմէք իսթէմէդ, իքի իւչ տէ ֆա Նըշան աղանըն տութունտան պաշգատը իսթէմիշ իսէտէ աղա վէրմէյէ զայլ օլմամը, վէ սէ պէ պիր շուքի Նիկոդիմոս աղանըն կէնտի

հէմշիրէսինէ բէտէր միրասը օլարագ հայլու ապձէ տէնի վար մէրսումէ էվլէնտիկի անտէ ոլ ագձէի էտա իթմէլի, պու սէպէպ տէն քըդ ոլ անէ տէկին նիբեահ ալթընա կիրէմէմիշափի Պու քէյֆիէթլէրի Նշան աղավ վէ Ֆիլոմէնա տուտու սիլվրլէր, վէ քըզըն հալինէ գալալէրինտէ բէր զիյատէ մէրհամէթ տույտու գլէրինտէն իդմիզափ հալ ի ճապ իթմի Պէլըրկատա կիտէճէթլէրի սապահ Ֆիլոմէնա տուտու իլէ Նշան աղաքը էվլինտէն ալլագ, կէնտի սիսոգաքէրտէսի իլէ նիբեահ իթմէլէրի Վէ Նիկոդիմոս աղանըն էվինէ կէլէն տօսթ՝ Նշան աղա իլէ Ֆիլոմէնա տուտույու պատկտէն սօնղըն քիլիսէտէն չըքտորքլէրի վէման բասթ կէլիմի օլարագ հէր նէ գատար Նշան աղա օլ տօսթա կէնտիլէրինի օլ վագժ բասթ կէլուխինի էռրար իթմէսինի թէնպիհ իթմիշ իտի իտէտէ

կէօյա անըն մուզյըրը հարաքէթտէ պուլուն մասնը րէճա իթմիշ կիտի էվէ կէլիր կէլմէզ օլան մարազյա տախի տիգգաթ իթմէյէրէր, պայտատէ իֆատէ իթախիմիզ պու պօդաղլըդն իճրասընտէ օլտու իտի:

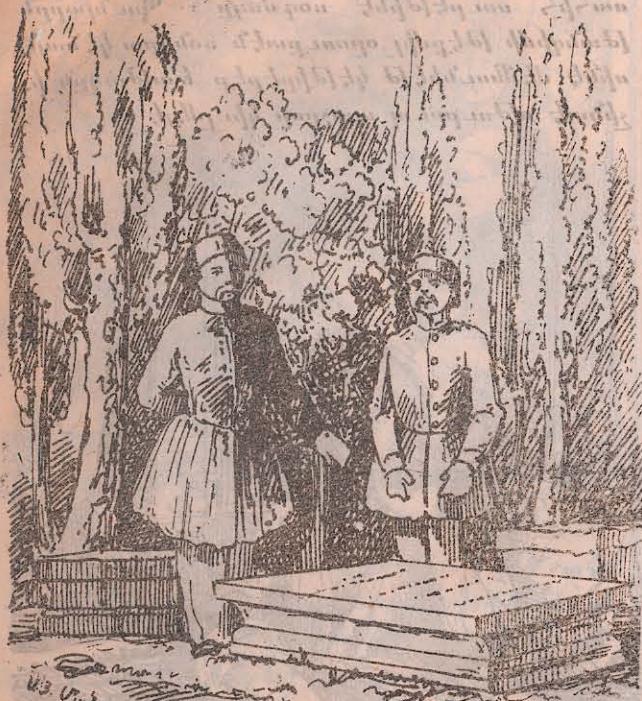

Ըիմոի հէր նէ գատար պու քէյֆիէթին սահիհի անլաշըրտը իսէտէ Ֆիլոմէնա տուտու է հիմնին եանընտէ հէր ճիհէթ իլէ ճիւն հալը, զիրա ասրը մատուէնին սահիհինի սէօլէսէ Նիկոդիմոս աղանըն միւրատընէ մուղայըր հարաքէթտէ պուլունմուշ օլտու զինտէն նէ տէրէճէ խըրբալսնամազը աշկըքար էկէր սէ օյլէմզզիսէ էհի էվիլինտէն գըսդանձ վէ շիւպհէլի, պու խուսուս նէ տէրէճէ շիւպհէսինին սահիհ օլտու զինը իսպաթ իթմէկէ պիր պաշլըճա սէպէպ օլտու զունը սէ օյլէմզք համէթ տէրիլ:

Օլ կիւնի պու մարազյ օլ գատար զիյատէլէշափիքի, հալի իլէ Պէլըրկատա կիտիլմէնին գարարը թէպտիլ օլտու վէ պէլըրտէ Նիկոդիմոս աղա իլէ Ֆիլոմէնա տուտաւունուն մապէյինտէ օլ կիւնտէն սօնղը պիր իմթիզամսրզըք բէյտա օլմասընա օլ պօչպօզագ տօսթէրի սէպէպ օլտու :

Պէօլէճէ Պէլըրկատա կիթմէքտէն վազ կէլինտիիսէ է օյլէ թատմընը իթակբատէն սօնղըրա թօքիսանէտէն պիր գայրզա պինիփա Աամաթիատէ պիր տօսթ էվինէ կիթմափ, վէ պատէ հու օլ տօսթում իլէ պիրագ կէզմէն չըքըպ մէզարլըք թարաֆընէ տօդըու կիթմափ յիմիզափէ էքսէրի քիւնի մէրագ օլտու զու միսիլլու պիիլ աէ մէզար թաշէրինին իւզէրինտէ օլան եազըլէրի օգուր իքէն պիր թաշ իւզէրինտէ եալընըզ կիր մրարա պէյթ բասթ կէլիսպ օգուտուք, նասըւքի զիրտէ պէյան իտէրիդ:

ՎԵՃՆ ԻՑԼԵ ՍԵՈՉԻՒՆԻ
ՕԼՄԱ ՍԵԳԵՆ ՄԻՒՄՐԻ ՖԻ ԼՈՒՂԵԹ
ԿԵՆՃ ԶԱՂՄՏՏԷ ՕԼՏՈՒ
ՀԵՄ ՊՈՇՊՈՎԱԶԼԸՔ ՄԵՊԻՎ ՄԵՎԹ

Պու էպետմի օգույուպ տօսթում իլէ պիրլիքանէ հայլքան պու պէտ խույին իւղերինէ սէ օյլէ շոկըտէն սօնղրա ոլ թաշըն ալթընտէ եաթան քիմ իմիշ վէ նէ ձիհէթ իլէ պօշպօղաղլըք վէ ֆաթընէ սէ պէտ օլտուղինի թառհիհ իտէրէք սէ ֆիլ զաթի զայէթի իլէ ածլորմ. Փատմիթ օբույան տօսթէլէք անըն նոդլինի իթմէ զտէն էվկէլ, պիրաղ պօշպօղաղլըք իւղերինէ սէ օյլէ մէկէ բուխստմ իութէրիդ, պատէհու եինէ նագլիմիզի իթմէկէ վաս իտէրէք.

1.

ՊՈՇՊՈՎԱԶԼԸՔ ԼՈՒՂԵԹԻՒՐՆ

ՄԱՆԱՒ ԱՍԻՒԵՍԻ

Դ' ՀԱՆՏԵ բէք չօք ախլագ վար : Նիշէ քիմ սէլէր ինսանի թաղիաթ իւղերինէ եազմըց լէք, ֆագաթ եինէ ձէմի զէմանտէ հիճլու մէտհէ շայէսթէ խուսուլէք էքսիք տէյիլ : Կ աքին պունձա ախւրիլ պէ տիւրիլ իսիլգաթըն արասընտէ, պազլէրի նատիր մագուլսինտէն իսէտէ, պազլէրի տախի ազ

չօք ալէսսէ վլէ չօղունտէ պուլսւնապիլիք . շին պէնի ատէմ եէր, իշէր, տյուր, կէզիք վէ Սէօզէր . վէ պու գուտառէթ ձէմի նասաէ վար օլարագ, բէք չօղու վագթինի, թարզնը վէ սուքիութ իթմէյի պիլմէտիյին աէն, ոլ թաաձնէթի շայան վէ սէ վինձէ սէ պէտ օլան գուտուրէթ, պին տիւրիլ ֆէնալըբէրէ վէ սիլէ օրուր :

Ինսան բէք չօք ֆէնալըբէր իտէպիլիք . վէ էն պէցիւք ֆէնալըք՝ ատէմ թէլէֆ իթմէք ափր, կէրչի պիր պօշպօղաղ քիմաէ վիճուտ թէլէֆ իտէն աէյիլ իտէտէ, պիր ատէմի իթմիարէն թէլէֆ իթմէկէ սէ պէտ օլուր, վէ իթմիպար թէլէֆի պազէն ատխի վիճուտին խարապընտէ գարար պուլուր :

Պու պէտ խույի թավսիլէն իթմէթի իշութ իշութ եվկէլա պօշպօղաղլըք իուղէթի գաչ մանայէ ալընըք օլտուղունը սէ օյլէ մէկէ միւտատըրէթ իտէրիդ :

Պօշպօղաղլըք լաֆզք՝ պիր գաչ մանայէ գուլանը :

Եվկէլա պօշպօղաղ քիմսէ էսրար սագլամայան պիր ատէմ ափր . չէ օյլէ քի պիր մատանին կիզի գալմասընը եան թէնպիհ եախուտա բէճա, պին տիւրիլ վատլէր իթմիգատէն սօնղրա տիսչամա տէկին, նէշը օլ մասրնտէն խէվֆ իթմիգին մատուէյի ախէրիլինտէն հավատիս միսիլու տինէլքախին, վէ ոլ խուսուս հէր նէ իսէ ասըլ հալինտէն եաբէք չօք թէպտիլ եախուտ զայէթի իլէ զամմւու :

Պանիէն պօշպօղաղ ատէմ, ձուզի պիր չէյ կէօրսէ, եա իշլմսէ, եախուտ շիւպհէ իթմէնը անը տիւրիլ պէ ախւրիլ չէքլէ սոգարագ, հէր կէօրտիւյի ատէմէ տօսթու օլ մուշ օլմամըշ ձէ միսինէ նագլ իտէր : Պուն լաբաէն մատա պիրինէ զարազք օլարագ օլ ատէմին հագբնտէ սահնտէ պիր մատաէի սահին կիսի նագլ իտէր, պու ձինս պօշպօղաղէ էքսէրի վէ մմ իտիմի տախի տէնիլիք :

Պօշպօղաղ եախուտ լաֆազան, իթմիս պիր մանայէ քուլանըլըք, կէօրիւնիւր քի պօշպօղազ ախմէք իլէ պունտ անզամմաք իսթէր լէր, պօղպազք պիսսպիւթիւն պօշ, եանի լաքընտը ասլու կյէնմէզ, օլանըն ձէմիսի տըշ շարը ըլբուր :

Լաֆազանըն պիր հայի տախի էքսէրի կէնտինի սահաէ եէրէ մէտհ իթմէքափր :

Պազէպէտ խույլէր՝ վագթ իլէ, եախուտ անը իմրա իթմէկէ լազըմ օլան չէյ օլմալիւ

սէ տէֆ օլուրէր . նասրէ քի պիր քումար-
պազ ատէմ ագձէ պուլամաղ իսէ օյուն օյ-
նայամազ . լաբին պօշողազ տոտէմ է օմիրիւ-
նիւն հէր հալինտէ կէնտի թափիաթընը իձ-
րա իտէպիլիր . զէնկին , Փուգարա , սազ ,
խասթէ , գարը , (իլլա քօձաքարը) , վէ
պազը քրզար , պունլարըն ձէմիսինտէ ,
պօշողազ քիմսէ ըլքափիլիր . եալընըզ տիլ-
սիզէրտէ լափազան քիմսէ օլամազ , անլէր
պազը քէրէ իշարէթ իլէ պօշողազըք ի-
տէրլէր . զիրա սօնլըրատէն սազըր օլանլէրին
տափի էկէր թափիաթէրինտէ պօշողազըք
վար իսէ անը իձրա իտէպիլիրէր , եալընըզ
շու Փարուլս քի , կէչմիշ խուտուուլէր հագ-
գընտէ . շիւն եէնիտէն պիր շէյ իշիթմէք ան-
լէրէ հայլըճա միւշքիւ տիր :

Կէլէլիմ պօշազօղազըն թապիթաթընա : Ալ
վէլսա զամմարզ օլուր, եիւրէկի էբէյի կէնիշ.
զիրտ մէ շըռւթէթինին իջրասընտէ օլմայէ
զայրէթ իթաէ, չափազմուլք իթմէկէ վագթ
պուլամազ, սանիէն ար իթմէզ, չիւն պօշազ-
զազ օլտուլզունու պիլէնէր հէր նէ գատար
պէտ չէհրէ իթաէլէր, անըն ֆարդընտէ օ-
լուպ հիճապ իտէր իսէ պիր տախի օլ պէտ
խույտէն վազ կէլմէլի : Վէթիճէ իւլքէլամ
պօշազաղէ մախսուս օլան թապիթաթէր
պունլար արր :

Ղամբըլը . Ծէնողէ կլք . Արուլը . Եշալն-
չըլը : Աէ պու Ճիհէթէր իլէ Ճէ մի Նաողն
իթիսարընտէն տուր Գալմըշ պիր քիմսէ օ-
լուր :

ՊՐԵՊԱՐԱԴՆ

ՍԱՊԱՀ ՔԵՑՔԻ

Աւատէմ՝ խաֆիֆիլք իտէմէզ. շիշման-
տէն հազզ իտէն՝ զայիֆտէն խօշանամաղ .
ուղուն պօյլուց ու մէվէն՝ գըսա ատէմէ աշգ-
իտէմէզ. եէնի ուսուլէ մէյլ իտէն՝ աթիդ-
գայտէյէ կիտէմէզ. կէնձ ատէմ՝ իխթիւար
մէջլիսինտէ առուրամաղ. վէլհապր հէրքէս
կէնտի թապիաթը հէր գանզը չէյէ մէյլ ի-
տէր իսէ անը իմրա իթմէբոտէ կէզէր: Իմա-
գաթ էլյոյի ֆէնատէն ֆարգ. էտիպ տարմա-
մէ մոռուհ մէ վատըն արգասընտէն կիթմէլի-
իտէտէ, նէ չարէ օլ միսիլլու. քիմսէլէր նատիր
պուրունույօթ:

Պէօյլէտէ պօշպօղազ ատէմ էվլէլա ույ-
գուտէն ույանարդը գէման՝ էկէր թիրեաքի

տէյիլ խաէ եաթաքաէն գալքմայարտու պարու
վընը իքի բարմազընըն արասընա քրատըրըզո
կէօղէրի աչքու պիր չօք տիւշիւնիւ ր . շու-
նուն իշուն քի՝ իշլթակի մատառէլւրի փիւ-
րինէ կէթիրէրէք նիդամինա գօմալլ , անկէրէ
իշավէ իմմէլլ , շիւպհէլլ օլան խուսուսէրի
սահին սուրէթինէ սոգմալլ : Պունկարըն
թանզիմի թէքմիլ օլտուքտուն սօնզբա կէնտի-
սինէ մէ մուռնիէթ կէթիրէրէք եաթազըն ի-
շինտէ օթուրուպ պաշտոր կիւլմէյէ :

Պատէ հու ետթաքատէն գլարկ արգ առ օփւառ
լիւ եախուա սատէ գահվէի իշտիքտէն սօնկը¹
բա քէնձիրէնին եանընա կէլլոպ չու պու զու²
իչէրէք զօքաղէ նողար խոէր , տօսմթլարըն
տէն պիրիսիր կէշէր խոէ , սապահ քէջիինէ
անը ճէլլո խոխուպ պիր չօք լափաղնալլը իւ
տէր քէջիինի թէքմիլ իմսին տէյու . պէ պա
զէն պիր իքի քիշիյէ գանհաամ իթմեյէրէք
սէքիզ օն տոտէմ պաշընա թօթլացապիլիր . ար
թլագ տօսմթլէրին կէնափ էվինին էօնիւնտէն
չօք եախուա ազ կէչմէշէրինէ մախսու պիր
քէջիիէթ տիր :

Դոյլէ սուլէրինէ եադըն հալի իլէ ահա պապէր տաղըլըր, զերա ճիւմէսինին ճիւզի եախօս քիւլի մէշղուլիէթի օղապիլիր . վէ անէր պիրէր պիրէր տաղըլըլըդճա պօշպօղաղըն էն զիյատէ քէտէր իթալիսի օլքէրթէ տիր . չիւն կէնտափինի տինլէյէն քիմսէլիր էքսիլիյօր . ահպապէրի ալլգ.օմայէ չօք ճէ հտիտէր, լարին միւմքին օլամաղ . պօշպօղաղիսէ հիչ պիր սանիէ եալընըզ գալմայը իթմէմ.զ, ֆատաթէ հէր սուրուրտէն սօնզրա պիր մահղունիէթ էլակէթտէ վուգուպուլուր :

Օտանըն իշինտէ եալընըզ գալըպ պիւս պիւմիւն իւմիսի գաթ օլուր իսէ, գարար վէրիր կէնտափի տախի տըշարը ըքմաղէ, զերա լաֆազանըն տախի մէշղուլիէթի օլապիլիր, կէշինմէյի տիւշիւնմէկէ մէճպուր օլտողնտէն :

Գաբուտէն տըշարը ըքբըպ պիր ահպապ րասմէ կէլուիքտէ (էքսէրի պօշպօղաղըն թանըլըզ չօլուր), մէշղուլիէթի ասլա խաթըլը կէթիրմէզ, եօրուլմաք պիլմէզ, տօսթունու իշինտէն ալլգ.յօր տէյու հիչ պիր վագթէ ֆիգր իթմէզ:

Ոիւմքին օլտուղու մէրթէ պէ այագ իւզէրինտէ սուրուապ՝ պիր նագլի պըրաղըպ օլպիրինէ պաշար, իքի ատում իւէրու կիտէր եինէ տուրուր, տիյնէթմէկէ մէճպուր իթմէզ իշուն . հէր սանիէ տիւրթէր . “ Թարգընա ովարտըն մը . տինլէյօրմաւսուն, ամմա բէք ոթօհափ տէյլի մի ” տէյու հէր լուղէթտէ

սիւալ իտէր . վէլ հասրւ գարշըսընտէքի ատէմի պին տէք ֆա օլ մահայտէն կէջուինինէ բէշման իթտիրիր . նիհայէթ թութտուղու տվը էլինտէն գաշըրը, վէ եինէ քէտէր իլէ պաշլար կիթմէկէ, զերա տախմ մէ օլէմէք արզուսինտէ օլան ատէմ նամըր սուս տուրապիւրին : Կիէր քի մասլահաթը օլտուղու մահայէ կիտէնէ տէկին ախէր քիմսէյի բասմէկէլմէդիսէ օլ կիւնի պէլքի պիր իշէ եարայապիլիր, ֆագաթ իւչ տէօթ քիշի բասմէկէլուիքտէ էլսէթտէ իշէ թէրք իտէր . վէ ախշամա էվէ տէօնտիւկի զէման էլինտէ իհթիրազ իթտիսի ատէմէ պիր իքի եալան սէօլէյիր վէ պիւսպիւթիւն կէնտինի խէլասիթմէզ իշուն պահտըլ օլտուղընէ թէշէքքի իտէրէք պիր չօք սահտէ սէօղէք իլէ կէնտինի բաքէ չըքարը :

3.

ՊԱԶԱՐ ՎԵ ԵՕՐԹՈՒ ԿԻԵՆԼԵՐԻ

ՊՕԾՊՈՒԱԶ Ն՞Ե ԵԱԲԱՑ

Դ ԱՅԷԹԻ իլէ տիգգաթէ շայան պիր քէր ֆիէթ շու տուր քի՝ պիր ատէմ պիր ախէրի իլէ տօսթլուք իթմէկէ պաշլարըզ զէման էվիլա թէշէսպիւզ իթմէլի եէնի իտինտիկի տօսթ պօշպօղաղ օլմազըն տէյու . զերա պաշլար վէ եօրթու կիւնլէրի պիր լաֆազան

բասթ կէլմէքտէն թէհլիքէլի շէյ օլամազ .
ախշամա գատար պիր տախի եագայը գուր-
թարմագ միւմքին տէյիլ , հէր նէրէյէ կի-
տիլսէ պիրիքտէ կէլփր . քահմէյէ , եախտուտ
քօնձնու տիւքքեանընէ , կէզմէյէ , էվէ . վէլ
հասրլ եաթաղա կիրէնէ գատար պիր տագը-
գա այրըմազ . զիրա պօշտօղաղըն էն զիյատէ
տիւշմէնի մէշղուլիէթ տիր , էկէր ոլ տիւշ
մէնտէն գուրթուլմուշ օլուր իսէ նամորլ անը
զավլժ խտէպիլմէլի : Խօրթու կիւնի պօշտօ-
ղաղըն եիւզիւնտէ պիր ֆէրահմէթ օլուր ,
հէր կիւնտէն զիյատէ հէր քէսէ իսօշ մուա-
մէլէ իտէր , գարըաը իլէ տարղըն իսէ պարը-
շըր , չօճուղունու եախօտ չօճուքըարընը բէք-
չօք սէվէր , չէքէրձի կէչէր իսէ չալպրըր , ա-
նըն իլէ սիր չօք սէօհպէթ իտէր , չէքէրին
գանթարընը հիսապ իտէրէթ չէքէրձինին իթ-
տիյի թիճարէթի չօք կէօրիւր :

Թարի վիզիթա վագթի կէլէնէ գատար
պու միսիլու շէյլէր իլէ վագթինի կէշիրիր :

Խվտէն տըշարը չըքմազ՝ պիրազ
տիւշիւնիւր , գանղը էվէ կիթսին տէյու .
զիրա նէրէտէ քի տահա զիյատէ սէօդիւնէ
ինանըպ տինլէր իսէլէր . օրայէ կիթմէկէ
զայրէթ իտէր , նիհայէթ պիր էվէ գարար
վիրիւպ մէջիս օտասընէ տախիլ օլուուդտէ
թանտըրըն թապաշքէօշէսինէ կէշիպ օթու-
րուր , չիւնքը վագթի հէր քէս տըշարը չը-
քամատըրընտէն , պօշտօղաղէր կէնտի միւ-

րատլէրինին իճրասընտէ տահա զիյատէ օլա-
պիերլէր :

Ո իճուտինի պիրազ քըզտըրը կէնտինէ
կէլովիթ անտէ արթըլք պաշտար մէմուունիէթ
իլէ աղզընը աշմաղէ , միւմքին օլսա հէման
պիր տախի գաբամամագ նիէթի իլէ . վլճու-
տի քըզմըշ , թիւթիւն չուպուղունու էլինէ
այրըշ , մէշղուլիէթ տիւշիւնէճէյի եօք , կէն
տինի տինլէյէնէլէր թօբանմըշ , արթըգ օլքէր-
թէտէ եանընտէն պիւսպիւթիւն գաչմալը .
հէրքէսին գարըուր , քըզը վէ հէմչիրէսի պօշ-
տօղաղըն լիսանընտէն գուրթուլմագ միւմքին
տէյիլ , զիրա թահարնտէն բէյուա օլան մա-
զարբաթը հիշ տիւշիւնմէզ :

Պօշտօղալ պաշտօղը սէօլէթիլէ :

— Շանըրմ կիթտիբձէ նէլէր կէօրիւլիւ-
յօր . պու կիւն պիր շէյ բասթ կէլովիմ քի ,
պաշկասը սէօլէսէ պիր տիւրլիւ ինանմազը-
տըմ , հայա պէն կէօգիւմ իլէ կէօրմիւշ իքէն
հիշ ինանմագ կէլմէյօր — :

Պու մաւգատտիմէ՝ սէօլէյէճէկի սէօղի-
րէ պիր ենիմէ էմիթէթ իթտիրմէք իչուն
տիր :

— Պու կիւն պիրիսինին գարըուր , ատըր-
լս օլմասըն , իսօշ սիզտէ թանըրանըզ եա ,
կէչէն կիւն եէնի էվլէնտի տէյի յաքըրտըրը
օլուու (կէօյա իսմինի վիրմէտի) — :

Թանտըրտէ օթուրան քատընլէր պիրիպիր-

լըրինէ պագըպ՝ կիւլիւպ, անդատըրէրինի
աշխեար իյէտիէր:

— Պու կիւն օնու կէօրտիւմ, յաքին չօք
շէ, չօք շէ . . . հայս տիլիմ իլէրի վար-
մայօր . . . խօշ հէր քէսին պիլալիի շէ եա,
(հիշքիմաէ պիլմէզ, զիրա խիյափ սէ օյլէյօր):
Պու գարը թօալէթասընը էթմիշ, սօդաղա
չըքմը, (էլպէթ պիր գատընէ զօդաղէ չըք-
մըն զէման տիւլէն իթմեք ֆարզընտէն
տիր): Ըրդասընա իրի ֆէսլի թագրմըշ,
բէք եյի պիլբրիմ քի էվլէնմէղուէն էվմէլ օն-
լարըլա քօրթէ էտէր խտի. նէ հաճաթ պիլ-
մէյէ . չօդու կիւն օ տէլիդանլըլէր օնուն է-
մինտէ տիրէր: (Տիմէք օլույօր քի պիր ատէ-
մին կէնձ գարըսը օլուր իսէ, քիմսէիլէ կէօ-
րիւշմէսի ճախլ տէյիլ), պէօյլէ սօդադտէ
կիտէյօր, շիմոի պու եաքըշըր մը . պէն տող-
րուսու չօք թաաձնիւպ էթտիմ:

Տինէյէնէր տախի սահիճնի պիլմէտիք-
լըրինտէն ինանմաղէ մէյլ իտէրէք սիւալ իթ-
տիէր:

— Նէրտէ կէօրտիւնիւզ, պաշտասը ծ-
մասըն:

— ԱՌ մինասիպէթ պաշտասը, պէն ար-
թըգ թանըմաղմըլը:

— (Օ կէնձ էվլէնէլի տահա նէ գատար
օլտու:

— Իշմէ կէօրիւյօրմուսունուզ, պաքըն
նէլէր օլույօր:

— Չօք շաշըլաճաք շէ:

— Վոտամ սիզ տահա տիւնեայը քօնեայը
անդամամըշըլըլզ, կիրիպ չըքտըլըմ էվլէրտէ
նէլէր կէօրիւյօրում, հէբսինի սէ օյլէյիմ մի:

— Վաքըրտը յազար ա սէ օյլէյին — տէյու-
տինէյէնէր ձէվտալ իթտիէր:

— (Օ պիր կիւն պիր էվլի կիթտիմ, գա-
բույու չալարըմ, չալարըմ աշան եօք, պիրաէ
նէտէն սօնդրա էվին գատընը աշազը էնիպ
աշտը . օ արալզգ պէն իչէրի կիրէր իթէն պա-
քայըմ քի աշազը թարտաֆտան պիր տէլիդան-
ը կէլիյօր: Պունու կէօրէրէք էվին արդա
գաբուսու օլառուզունու պիլէրէք, օ տէլի-
դանլուտա օ էվին բէք տօսթու օլուուզունու
տույմաւշ օլարագ սիլ նէ տէրտինիզ պէնիմ
եէրիմտէ օլանըզ. պունա շիւպհէ գալըր-
մը . էլպէթտէ օ տօսթունու արդա գաբու-
տան տըշարը չըգարըպ սօնդրա կէլիպ պանա
գաբույու աշտը, հէմ էֆէնտիմ էվին իջն-
տէ ուշադ վար, պիր եէրէ կէօնաէրմէզիսէն

խըզմէթքէար նէրէյէ կիտէր . պիրտէ տուր-
մուշ պանա տէյօրքի “աֆվ էտէրտինիզ ույ-

գուտայըտըմ” տէրի . եիւզիւ վագաա գը-
զարմը ամմա, էլպէթտէ պիր տօտամ ալթ
իւսթ օլուրսա եիւզիրի քըզարը: Եթի կիւն
տէն սօնդրա գօճասընը րասթ կէլուիմ թէք-
միլ սէ օյլէմէտիմ ամմա պիրադ անդաթտոր-
տըմ:

— Տէլի քանլը քիմ իտի:

— Վոտամ չու պիր չարկըն եօքմու . սիզ
Յակոր ազա * տէրի ատ քօմուշունուզ:

— ԱՌ մինասիպէթ . օ պաշտասընը սէ-
վէր, հէմ օ պու կիւնլէրտէ բէք եա պիլ-
բիզ էվլէնէձէք — :

Միլ հագրդաթ պօշպօղազըն թարիփ իթ-
տիի տէլիդանլընը սէ վակի քըզ ոլ մէջիս-
տէ իտի . (Փագաթ պօշպօղազ պիլմէզ) պու
սատագաթսըլզըլը շիւպհէ իթտիի անտէ
բէք զիյատէ ալթ իւսթ օլարագ քէֆսիզէ-
նիպ էօլիւմ թէհլիքէսինտէն բէք միւշքիլ-
էթ իլէ գուրթուլտու . վէ պատէհու պու
մատու թասհիհ օլունտըտէ տէլիդանլը-
նըն ասլա թագսիրաթը օլմատըլը թէպէյ-
եիւն իթտի:

4.

ՊՈՉԳՈՒԱԶ ԻՒԵ

ՍԽԶ ՈՒ ԻԹԱ ԻԹՄԵԿԻ ՀԱՅԵԹԻ ԻՒԵ

ԻՇԹԻՐՍԶ ԻԹՄԵԼԻ

ՊՈՉԳՈՒԱԶ թանըտըլը ատէմի էլպէթտէ
եալան եէրէ ֆասլ իտէր, պիր քիմսէ պու-
նու էյիճէ պիլսիբտէն սօնդրա, պօշպօղազ
իլէ ախոզ ու իթա իթմէկէ նանըրլ ձէարէթ
իտէպիլիր, զիրա ֆասլ օլմագ տախմա զա-
րարլու պիր քէյփիէթ իսէտէ պա խուսուս
ալըզ մէրիշ իշմնտէ օլան ատէմին իթիպա-
րընէ խէլալ վիրիճի ձիւզի պիր շէյ սէ օյլէն-
սէ բէք պէօյիւք մազարրաթը տօքունաճաղը
պի իշմիպահ տըր: Զիւն պիր ատէմ, քահ-
վէտէ, մէյիսանէտէ, էվլէրտէ ֆասլ օլունուր
իսէ զայդ իթտիյի իթիսարը եա պիր տախի
պուշմազ, եախուս պուշմա պիլէ էվլէրա
հայըու վագթէ միւհմաճ, սանիէն զարա-
ըլնը էլպէթտէ կէօրիւր:

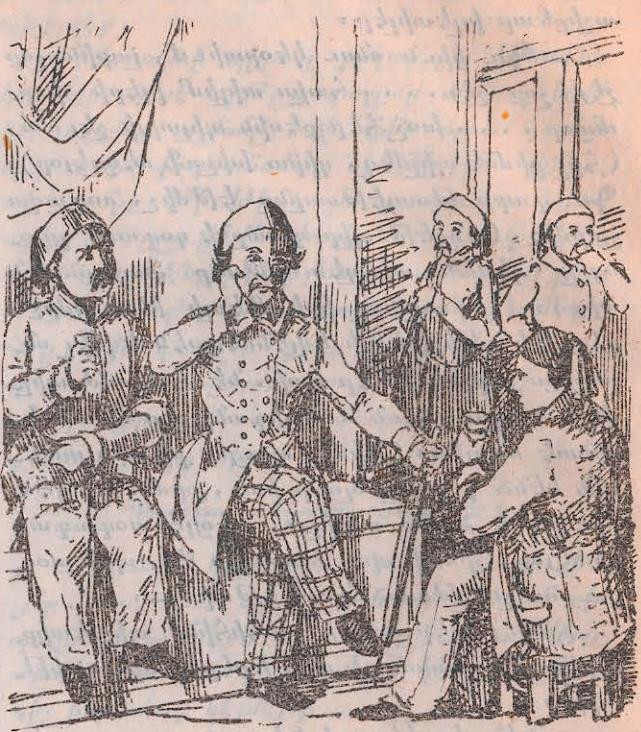
Վոտատէ պիր պազար կիւնի սաստահ վագ-
թի պիր տօսթ իլէ քօնճճու տիւքքեանլն-
տէ օթուրուբբէն գաբուտէն իչէրի պիր ա-

* Ագասի հիքեայէսինաէ՝ Յակոր ազա Վգասի տուտու-
նուն աշբըը տըր:

տէմ կիրափ շամաթա իլէ կիւլիւպ վէ թա-
նըտըլէրինէ սէլամ վիրէրէք :

Սիննի գլրդ եախուտ գլրդ իքի մէմուշ օլունուր, օրժա պջոյտ, վիճուտի գարար, գաշէր ձընպըզ իլէ տիւղէնմիշ, շէօյէ քի պիր մահիր միւհէնտիս անձա ոլ գատար տիւղ խաթ չըղապիլր. կէօղէր ու ֆարագ, պուրնու աղ ու զունձա, եիւղիւ էսմէր, պը յըղնըն է ն թարաֆլէրինի տիշէրի իլէ քէստիյնտէն սէրթ ֆըռչալէրէ պէնզէր ոլ մուշ, վէ տիշ եէթիշտիրէ մէտիկի մահալիշ եանի ու ձէրի ու զունձա գալմրչ : Եիւրիւր քէն է օն թարաֆա պիրաղ մէյիլու, կէօրիւնիւր քի քէֆ . . . սիզ . . . լիքտէն պէլի սագաթլանմըշ : Պաշնատէքի ֆէօին բիւսկիւշ լիւ է օլչիւտէն զիյատէ, սաշէրի տղ, յաքին ու զունձա օլքարագ գուլագլէրին եանընտէն վէ արդասընտէն՝ տըշարը տէօնմիւշ, (Արնա վուտ մօտասը) : Ելնատէ պիր սիեահ իրէք շէմոիէ պասթօն միսիլլու եէրէ տօքունտուրարագ վէ իքի թարաֆա սալլանարագ կէլիպ պիր սանտալիէ իւղէրինտէ օթուրուպ այա զընը օ պիր այալընըն իւղէրինէ գօտու . ֆա գաթ շէմոիէ պասթօն կիպի եինէ եէրէ տայանմըշ վէ սօլ ելինի եիւղիւնիւն իւղէրինէ գօմնւշ ավսւրաունտէքի տէրիլէրի տիշի իլէ քէսէպիլմէսի իչուն . վէ պազէն տախի ելինի եիւղիւնտէն գալտըրը բարմոգլէրինի պուրնունուն տէլիքլէրինէ սօքար թէմիզէ մէք նիէթի իլէ :

Պու թարիթ իթալիյիմիլ ՚ ունկիանոս ա-
շա Գահգահէան՝ շամաթա իլէ կիւլէրէք վէ
աղզընտէն էթրաֆա թիւքրիւք սըսրատա-
րագ պաշատը պիր թանըտըզը տուէմ իլէ
սէօհպէթ իթմէկէ . վէ եիւքսէր սէս իլէ ու-
տուղունտէն ձիւմէսի իշխուէպիլր իսի :

— Տույտունուզմու Մատթէսս միւ ֆիխս
օլմուշ, քէնտի մէյտանտա եօք . Ալահատան
քօրքմազ, օթուզ պին զուռուշ տապէն իս-
թէրիմ:

— Կէրչէք մի տէյօրսունուզ . քիմ պիլլը
նէ քէտէրէ կէլմիշ, զիրա քէք էյի պիր ա-
տամ տըր :

— Վմմա էյի ատամ . հա . . . հը . . . օ
Մատթէսսու պէն պիլիբրիմ աղնատաըզնըդ
չարկըն տէյիլ, էլմիշ կէշու պէն պիլիբրիմնէ
եաբաձալլըմը :

— Պէն տօղրուսու քէք եհլըրդ պիլիբրի-
տիմ, չունքի չմմուիէ գատար պիր ֆէնալը-
լընը նէ կէօրտիւմնէ իշիթափիմ :

— Եհլըրդ մը . . . եան քէսէպիլէրտէն
պէթէր, էյոյէ ատամը զապթիէէ վէրիպ
հապտա չիւրիւթափիւմէլի . քիմ պիլիբր քաչ
եիւզ պին զուռուշ սագլատը :

— Կէրչէք մի տէյօրսունուզ :

— Կվիլէթ :

— Սիլ նէտէն ալաձաքլը գալտընըզ . էօ-
տիւնձ մի վէրտինիլ :

— Կտամ պիրաքըն աղզըմը աչտըրմայըն .

(եա պիւսպիւթիւն աշաճաք օլսա տահա քիմ պիլեր նէ իփթիրալեր իտէճէք) աղնաւ արդնըզ պաթաքձը տէյիլ, պիզիմ օթուղ պին կիթտի կիտէր. եէտի սէնէ տիր պիր փարա ֆախու տէ ամամբշըմ, պու կիւն տը շարը չըքտը տէյի խատէր ալսամ պին զու ռուշ միւժտէլեր վէրիր իտիմ. ահ պիր ելի մէ կէչսէ նէլէր եաբաճաղըմ օ պաթաքձը խրարզ տօլանտըմըյա . բէք ֆէնա կըրսլա նըրում:

— | լոլէթտէ մէյտանէ չըքտը :

— | Ա տէյօրսունուղ, պիր քաչ եիւղ պին զուռուշ տօլանտըմըշ գաչմըշ . պիր տահա ելի կէչէր մի :

— | Ա ահէ պէօլէ մի :

— | Ա տամ բէք եյի սիլլիթիմ գաչմըշ օլտուշ զունու : Ը իմոփ օ պաթաքձը գաչմըր կիթտի, պիզիմ օթուղ պին տէ պարապար : | Յ օթէտէ պիրիսի տահա վարքի պէն օնտան գոր գայօրում, էլլի պին զուռուշ տա օնտա ալաճաղըմ վար տիւշենիւպ տուրույօրում :

Ի օնճճու տիւքքեներնտէ իւչ պէշ քիշի տինէլէնէր, պաշտառը պիրիսիրէ բինէ պագմայա, զիրտ անէքր տախի ախզ ու իթա իշնտէ օրուուգէրինտէն մէրսում : | Վահէգահ եանըն՝ միւֆիս օլսամագ տէյոււ խավատիս իթույի տումի անդամագ միւրատ իթտիք էրի իշուն սիւալ իթտիլէր :

— | Դ ունկիաննս աղա, օ քիմ տիր :

— | Ա տամ պիր պաթաքձնըն սիրիսի տէ օ, չու Ա ահակ աղա եօքմու . իշմէ օնտան բէք գօրգայօրում : Տիւն ախշամ բէք ֆէնա հայտէ տէյու տույտում . բօլիչալարը բըրօթէսթօ օլմուշ, բիմէսսալարը կէրի տէօն միւշ, բյացտու պիր փարալըգ իթիպար գալմամըշ, մէլ հասըւ բէք ֆէնա հայտէ . կէչէն կիւնէր օտասընա կիթտիմ, հիչ ֆար գընա վարամատըմըրը . մէկէր հէրիփ օ վա գըթլար հասըւ եռութմուշումուշ, պիր քույյումծու չաղըթալըմըշըմը, հայլճա էլմաս ութայօրսուտու, պէսպէլի գարըմընըն միւճէվչէրէրի իմիշ :

— | Պ օշ չարբտը օլմալը Դ ունկիանոս աղա, պէն պիրիթիմ քի օ ատամ էլմաս ախզ ու իթասըւ էտէր, հէմ տահա եէնի պիր էլմալը :

— | Հ ա . . . հ ա . . . հ ա . . . հ ա . . . հ ա յի . . . օնու պահա սօրուն նասըւ օլտու, պիր դէն կին ատամըն պիրիսի օնու գարըմընա հէտիւ էմտի, գարը բէք կիւգէլ արթրդ նիւնն հէտիւ էթափ տէյի սօրմայըն գարայըն ար-

թրդ . պէնտէ շու էլլի պին զուռուշու պարի գարըյա հէտիւ էթմիշ օլսամրտը, հէմ գարը տա պանա նէ յազըմ աղզըմը աշարբմայըն շիմոփ — :

Տինէլէնէրին՝ պու սէօլլէրէ հայլճա ձանէրի սըքըլու :

Պ ու մապէյնտէ ախէրի պիրի կէշտի իսէ Դ ունկիանոս աղայը տինէլէնէր՝ եէնի կէշէն տումի Մ ատթէոս աղանըն տութու օւ տուղունու պիլէրէք անա սիւալ իթտիլէր :

— | Խ աչատուր աղա . շու սիղին տութու նուղ Մ ատթէոս աղա միւֆլին մի օլմուշ :

— | Վ իլէթ :

— | Տ ըշարըմը գաչմըշ :

— | Խ ա մէյտանտա եօլումուշ :

— | Տ իւնքի կիւն պիրլիքտէ իտիք . կէշէյօրուտու :

— | Ե օյէ իսէ Դ ունկիանոս աղայա տէօնիւն սէջլէյին, կիթսին պուլսուն :

— | Ա իշին :

— | Օ թուղ պին զուռուշ ալաճաղը վար ըմըշ :

— | Ք իմին :

— | Դ ունկիանոս աղանըն — :

Օ լ վադթ Խ աչատուր աղա պօշ պօղազա տէօնիւպ տիտի :

— | Պ է հէրիփ սէն հիչ ութանմագ պիլմէզիսին . զալալուր տատամըն պաշընա պիր գազապար կէրտի, նէ տիր պու արգամընտան տիւշիւշիւն, պու նէ տէպիզիլիք տիթսէնին էթտիյին : Մ ատթէոս աղա միւֆլիս օւ մազակն օն կիւն էվիլէլ, հիսապլարընզը կէօրէն պէն տէյիլմիյիմ . իւչ պին զուռուշ տէնին օնա տէյիմն չըթմատըմը . պէն սէնին չօքտան պէրու քէբաղէ օլտուզունու պիլիշ րիտիմ, յարին պու տէրէճէ մէմուլ իթմէզ տիմ : . . .

— | Մ ան ատամ աման . սէնտէն բէք խօշ լանարմ, հա . . . հ ա . . . հ ա . . . հ ա յի պէն օ փարայը օ քէօֆթէհօրա պազըշատըմ — վէսօնդրա նէ ֆէսինի իչէրի չէքէրէք — հըըքֆ հըըքֆ — տէյու մէզքիուր պօշտօղազ պիր թարդ կիւլւշէր իտէր իտի :

— | Պ է վար ութանմազ . հէր քէս սէնին տէտիլէրինէ ինանսա օ զալալուր տումին հալը նիշէ օլսամալըտը . պէրէքեաթ վէրսին Դ ուկաս աղա, Ա նանիա աղա վէ Ա նեօր Ֆ րանչիսկոյա քի, պիր էյիճէ թահէգիւ ետէրէք օ մասլահաթը թէսմին իթտիլէր — :

Պ է յուէճէ Վ ահէգահզատէ պիր էյիճէ բէ-

զիւլուտուգատա հեր նէ գատար ուստիլի պօղ-
մանը իսէտէ, մէջակար օլառա տիւքքեան,
տէն կիթմէկէ, մէ գաբուտէն արշարը շր-
գարքէն թէքրար աէօնիւադ օմուրտու զու մա-
հայէ կէլիպ պիր կէ ոզ կէզոփիրափ պիր շէյ զայպ
իթմիշ կիպի, մէ պէօլէճէ իւչ տէօրթ տէ-
ֆա կէրի տէօնտիւքտէն սօնդրա նիհայէթ
արատըլընը պուլամադոր .

կէօրիւնիւր քի ալթուն քէսէսինի եախուտ
գոյիմէ չանմասընը աձէլէ իւէ պըրագմըշ օւ
մասըն տէյու տիգգամթ իտէր իտի, ֆադամթ
իշտիի բօնձուն փարասընը շագա իւէ պիր
ախէրինէ վիրակիթմտի :

(Օ կիւնի ախշամա տէ կին հէր կիթմտիյի
մսհալէրտէ Աահակ աղանըն հագգընտէ օւ
տէրէճէ իթմիրալէր իթմտի քի, զավալու-
ատէմէ բէք չօք զարարը տօքունտու մէ պէլ-
քիտէ միւժիլս օլմասընէ սէպէպ օլուր իտի .
եկէր պիր միւթէպէր տօսթու եարտըմընէ
եէրիւմիշ օլմասայրտը .

5.

ՄԵՃԼԻՍ ՏԵՇԻՇԻ

Պուտսան էվմէլ իֆատէ իթմտիք քի պօշա-
զազ հէր ձինս ատէմտէ պուլունուր տէյու .
զէնին, ֆուգարա, իխթիեար, կէնձ, մէ-
տահա ախէրլէրինտէ . պու սէպէպտէն հէր
մահայտէ տախի պօշազազ օլապիլըր, ֆա-

գամթ եքսէրի պօշազազն միւրատը մէճլիս-
լիրտէ պուլունմաք տըր . զիրա իսմէետիսի միւ-
սիլու հէր քէսին պէհէր հայնսէ մանա վի-
րէրէր կէնտիսինէ պիր չօք մէ շզուլիէթ բէր-
տա իտէր . պու էսպապէ մէ պնի մէճլիսէր-
տէ պօշազազ եքսէր օրամազ, եկէր պիր մէճ-
լիսու օն ատէմ վար իտէ, օւ չէհրին իշնաւ-
իշտակէն խավատիսամը թէճճէսսիւղ իտէ-
րէր, էլպէթաէ սէքիզի պօշազազ տըր . յա-
քին կէնտիւլէրինին խապէրի եօք, սէօլէնաէ
տախի բէք զիյատէ խրսա շըքարագ սէնին
իւէ տիւշմէն օլուրլէր :

Դվիլսա մաւսին գատընլէրին չօղու կէն-
տի կէնճ զէմանլէրինտէ շիմտիքի սէքաբէսիէ-
թէ ալըշմամըշ օլուուքլէրինտէն պիր կէնճ
քըդ եախուտ գարը պիր (տէլիգդանլու եր-
քէք իլէ սէօհպէթ իթմտէ, անը բէք աձախապ
կէօրիւպ տէրագապ մէճլիսին իշնաւէն էն
զիյատէ էմիէթ իթմտիսի գատընլըն գուլա-
զընա էյիլսպ (մէճլիստէ կիզլի յաքըրտաը իթ-
մէք բէք ապէս օլուուզունու տիւշիւնմէյէ-
րէք) պու սէօզէրի սէօյէր :

Պու քըղըն աչըք մէշըէպ օլուուզունու
պէն էվմէլուն պիլիրիտիմ ամմա, պու ագ-
շամ պիւսպիւթիւն պէլլի էտէյօր . իշտէ
օնուն իշնի գաչքիչ ալամալուը ալմատը .

Հէր նէ գատար օւ քըղըն մէճլիս իշնաւ-
սէօհպէթ իթմտիսի կէնտիսինէ շիրքին կէօ-
րիւնիւպ էվմէնէմէտիսինին սէպէպինի ան-
տէն իսմէթիսրած իտէյօր իտէտէ պէլքի կէն-

աի քըղընասահիհէն աէրպէսթ տէնիլմէք ճան իսէտէ անտէն կէնտիտի այիւսպիւթիւն պէ խապէր տիր . եախուտ ապէ խապէր օլմադ իստէր , պէլքի աէ զէմմինին աէպէպի գըագանձլը տրը :

Ոէճլիսէրտէ՝ էքսէրի էլլէնիլմէզ տէյտ շիքեայէթ օլտուր : Ոէճլիստէ էյլէնմէք ուս սուլի , մէճլիստէն հիշ պիր վագթ չըքմայարաք հէր քէս պիրի ու պիրի իլէ սէօնպէթ իտէրէք , եախուտ ախէր մէճլիս էլլէնճէլէրի իլէ վագթ կէջիրմէքտիր : Այլէնմէք միւմքին օլմատրղը մէճլիսէքտէ (քի չօքլարը է շուտիր) հէր քէս պիրի օլպիրինին հալինէ տիգդաթ իտէր , պիրինին եիւզիւնէ րասմէ կէլէ իրի տէֆա պագսան անտէն հազզ իտէյօրսուն տէյտ իլամ իտէր . զիրա մէճլիս խիժամընտէ պօշպօղաղըղը սէպէպ օլաճադ շէյլէր պունլար տրը :

Պէօյլէճէ պիրիպիրլէրինի զէմմիթմէք իշուն պիր գաչ սաաթ թօբլանտըքտէն սօնղըրա տաղըլըրէք . վէ այրըլըրըան պիրի օլպիրինին հագդընտա պօշպօղաղը . իթմէկէ եէն նիտէն զախիրէ բէյտա իթմին տէյտ մապէյնէլէրինտէ բէք չօք իպրամ խտէրլէր՝ ախէր վագթ եինէ թօբլանմալէրի իշուն :

Ոէճլիստէն տըշարը չըքմադ տահա զօդագտէ իքէն պիր թանըտըք րասմէ կէլուիրլէրի կիսի չարըճաք պաշարըլար տիմէկէ :

Օ իրտէ պէյան օլան սէօղէրի սէօյլէյէն իքի քըղ տրը :

— Պու ագշամ (Օգոստինոս աղանըն էվինէ կիթմտիբտէ օնտան կէլիցօրուղ . կարապետ աղանըն քըղը օնտայըլուղ՝ սէսինի քօլվէրտի , պաշատը ճընկըր , ճընկըր չաղըրմայա . հէմ պու ագշամ բէք էյի աղնատըք արթըդ . քիմի սէվէյօր պիլըրմիսին :

— Խայըր :

— Աէնին պիր տօսթուն եօքմու , տախմա աթըլա պարապար կէզէրսինիզ :

— Լովէթ :

— Իշտէ օնուն իչին պայըրլըյօր :

— Օտա օրտամըլըտը :

— Հէ զահէր , պիր իքի քիշի իլքիբտա եալվարտըլար չաղըրմատը , սօնղըրա օ տէր տէմէզ ճընկըր , ճընկըր էօմտիւրմէյէ պաշլատը , մէյէր օնուն տէմէսինէ պաքարըմը :

— Աֆէրիմ , պու ախշամ սիդ երէյի շէալնամըշըլնըզ :

— Տուր պաք տահա նէ օլտու — :

Ոէ պունու տէտիբտէն սօնղըրա գըլար պիր չօք կիւլուիւլէր :

— Տուտունլար սօնղըրա կիւլիւն , սէօլէյին պագալըմնէ օլտու :

— Տուր քի ոէօյլէյիմ . Ճանըմ պիրտէն պիրէ ոու իթէտի՝ պէնտէ բամթ տէյի տըշարը չըքմադ , պաքըլըմ քի կարապետ աղտնըն քըղըյըլա օ սէնին տօսթուն պէնի կէօրտիւլէրի կիսի բէք ֆէնա պօղուլուուլար :

— Կիշին :

— Պիլմէմ կէօրմէտիմնէ եաբարըլարընը . հէլպէթտէ պիր շէյ եաբայօրլարըտը . քի պէնի կէօրիւլ կէօրմէզ օ գատար պօղուլունլար , ամմա պիլմէտին նէ օլտուլար : Մտամ տահա նէլէր կէօրտիւլք ամմա տուտում եօրուլուու կիսիլիմ — : Ոէ վայլստէլէրինէ տէօնիւտ սիւալ իթմտիլէր :

— Տուտու եօրուլունմու :

— Հէ ճանըմ եօրուլում . հէմ իւշիյօրում կիսիլիմ — :

Պէօյլէճէ այսագ իւզէրի պիրազ պօշպօղաղըք իթմտիբտէն սօնղըրա էվլէրինէ տախիւլօլուլէր :

Իրմէտ կիւնի . ոլ մէճլիստէ հէր գաչ ֆամիլէա վարըտը իսէ , ճէմմիսի տօսթէրինէ պէտիրապալէրինէ կէօրտիւլէրի մէճլիսի պիւրէր կէօնա նադլիթմտիլէր . նասըլքի շիմտի

իֆատէ իտէրիզ:

Պու սէօլէրի սէօլէրէն եինէ ոլ քըզէր տիր, փագաթ պիր ախէր քըզա նագլ էտէ յօրլար:

— Քա, տիւն ագշամ սըթթընտա քէշկէ պիր պէօյիւք դամպուրուն օլայըտը, թէք պիզիմ իլէ պարապար օլայըտըն:

— Կէրչէք տէյօրսունուղ. նէ կէօրտիւնիւղ պաբալըմ:

— Պէն ձէնապինէ պիր չէյ տէյիմ մի. հիշքուրուլմա քի չէօլէտէ պէօյլէ տէյի:

— Շանըմնէ օլտու:

— Հիշ, նէ օլաձաք:

— Լու աման, սիզտէ նէ սէօլէրէ ձէքսէնիլ սէօլէրին պիթսին:

— Տիւն ագշամ պիլիրսին եա նէրէյէ կնժտիք:

— Հէ պիլիրիմ:

— Օրտա օթուրույօրուղ. թէք տէ չօք ասամ վարըտը, սէնինքի տէյի պէլլէ տիցին աէ օնտա:

— Պիլիրիմ օրայա չօք կիտէր:

— Վիր արալըտ բաթ տէյի սու իչմէյէ չըքտըմ, նէ կէօրսէմ եյի:

— Նէ պիլէյիմ պէն:

— Սէնինքի իլէ կարապէտ աղանըն քըզպ պիրիսկրէտինին էլինի թութմուշարըտը: (Իրթէ կիւնի էլ թութմաք իշավէ օլտու): Տինվէյէն քըզ սու սէօլէրի իշիթախի անտէ իպթիտա քըզարտը, մէ սօնդրա պէն զի սօլտու:

— Լու սէն տըշարը չըքտըրընտէ սէնի կէօրսիւլէր իտէ նէ եաբտըլար:

— Նէ եաբաձագլար. իքիսի պիրտէն օտայա գաշտըլար: (Պու տախի իրթէ կիւնին զամմը տըլ):

Տինվէյէն քըզ եվմէլա իւմիտ քէսկրիմինէ տիւշիւպ — քա վայ — տէյէրէք պաշընը տիզինէ տայաթալը, լաքին սօնդրա գրագանձլը ելէ ալբալ — նիշին արդալարընտէն օտայա կիթմէտին — տէյու սէօլէրէն քըզն իւզէրինէ հիւճիւմ իթտի:

— Քա ձանըմ հիշ էօյլէ չէյ օլուր:

— Նիշին օլմաղ:

— Լու պէն պիլմէմ. սէն չըլորընըշըն:

— Ասհին պունու պէօյլէ կէօրտիւնմիւ:

— Հէ ձանըմ հէք. քա տահա նէլէր, նէլէր. օ թիւրէիւլէք չաղըրթմաք մը տէրսին. հիշ պիրի իլէ օյնամայըպ օնունըլա օյնամաքը լար մը տէրսին. նէ պիլէյիմ ձանըմ նէ պիլէյիմ. հէր չէյ ագլոմտա գալըր մը: Տուր,

տուր. քա պաք. պաք. պաք. տահա նէլէր ունուտոյօրում: Պիլ չըքտըր կէլիյօրուտուք, հէբսի արգամըզտան տըշարը չըքտըր. քա պիրտէ պագտյըմ. քի օնլարըն իքի սիտէ եօք. մագսուս տիգաթմ էժմտիմ, արթրէ պու գաբուլալը գաբրատը. պու նէ ձէսարէթ: Ը իմոի պէնստէն հէր չէյի տինլէտին եա, սէնինքինէ տահա ումուտ էտէր միսին:

— Պաք պէն տէ օնուն պաշընա նէլէր եաբաձաղըմ:

— Լմա քուղում, կյէր քէնտիսինէ պիր չէյ սէօլէրսէն, սագըն պէն սէօլէտիմ տէյի տէմէյէսին:

— Լօք պէն պիլիրիմ արմըդ նէ տէյէձէյիմի:

Կէնձ քրվարը աինլէտիտէն սօնդրա պիր ազ տա եաշլ գատընլէրին սէօհաէմլէրինէ գուլագ վիրէլիմ:

— Շանըմ (Օրսօլա գաարն. տիւն ագշամ խղճմնանքըմ նէ օլտու պիլմէսին — (Վաալ իտէրէք պօշտօղազլըր իթմէկէ սալա խղճմնանք իթմէկը):

Վէ պու սէօլէրի իքի թարաֆա սալլանարագ սէօլէրիտի:

— (Նէ պիլէյիմ. շիմափի էվի գորըլարա հիշ ագլըմ սըզըմ էրմէկ. գըսդ եաշնտա գարըլար եիրմի եաշընտափի չօձութըլարա ագլը վէրմիշէր օնլարըլան ձահճիրիճիհճում. պէօյլէ չէյ կէօրմիւշմիւյիւտիւք:

— Հաշան, հաշան . նէ մինասիպէթ . պիզիմ վագիթմըզտա գարը էրքէք պիր եէրտէ օժուրամիլըրալը : Պիր կիւն է վիմիզէ պիր էրքէք քէտի կէլոփ տէյի լուսահսդի քոյլուշ . զանտան թութմասըըը բէնձիրէտէն ֆըրլամթմասը պիր օլտու :

— Պէնամիը էտէրիտիլէք Ճանըմ (Օրսօլա գատըն . գարըլարը նամարէ զապիթ իթմէլի : Պէն տէ պիր կիւն սագայա գարույու տչտըմ տէյի , պիզիմ մէկ մարդ պէլինտէն քուշաղընը չէօղիւպ պէնի պաղլատը , հէմէն պաշգա պիր չէյ պուլամատըըը քէմէրի իլէ պէնի պիր էյի տէօյտիւ :

— Վ'ֆէրիմ . էլլէրինի սէվէյիմ . էօյլէ էթմէմիշ օլայըտը , պէօյլէ մի օլուրուտու :

— Հէ զահէր , պէն տէ հիչ սէս չըքարմատըմ . գօճամտըր , պանա նէ խստէսէ եաբարտէյի պիլիրիտիմ . հանը շիմա պիզիմ կիպի գարըլար :

— Հանը :

— Հանը կէօղիւմ :

— Հանը Ճանըմ հանը . տիւն ագշամ Ճանըմ կէօրսէն իտի օլանլարը , շուտ սէնին պիլուիին պիր կէնձ եօմու . եանընա պիր թանէ եիրմի եաշընտա պիր չօճուք ալմըշ , օնա ագըլ վէրմիշ , հիչ ութանմագ արլանմագ տէտիլէրի չէյ եօք , հապիրէ օնույուլան Ճըլըր , Ճըլըր , Ճըլըր յաքըրտը էտէր : Լյ պիզ տէ պէօյիւյիւզ , եաշը գատըն սայըլըրզ , պիզիմ եանըմըզա կէլիպ պիզիմ իլէ յաքըրտը էթմէք եաքըշմագ մը , պօրճու տէյլ մի :

— Հէլպէթտէ . նէ տէյօրսուն Ճանըմնէտէյօրսուն :

— Եօք . պունկարըն հիչ պիրի եօք . էյ ատամա խըրս կէլիյօր . օնտան սօնդրա սէն շունա պաք . նէ կէլիրիքէն էյ էօրմէք վար , նէ կիտէրիքէն . կէլամիկ վացըթ պիր թէմէննահ էթտի “ ագշամլաբ խայը օլսուն ” տէտի . սօնդրա կիտէրքէն տէ “ գատըն սաղլըզըլան ” տէտի , պըրաքտը կիթտի : Պիզ կէնձ իքէն պիր եաշը գատըն կէօրսէք նէ եաբաձաղըմըզ պիլմէ վիտիք , ութանտըլըմըզտան եէրին տիպինէ կէչէրիտիք . շինուիքիլէրտէ նէ ութանմագ վար , նէ արլանմագ . օքօրթէսի մի տիր նէ տիր , օնույուլան եան եանա օթուրմուշ , տիզ տիզէ տայաթմըշ (պուտ տախի իլավէ տիր) . պիզտէն հիչ ութանմագ եօք , հապիրէ օ օնա , օ օնա պիր թագըմ կիրմէ կիրիք չէյլէք :

— Կէրչէք տէյօրսուն :

— Հէ (Օրսօլա գատըն . հէ Ճանըմ :

— Լյ գօճասը կէօրմէյօրմու :

— Եօք . սէն շունա պաք քի նէ Ճէսարէթ , օնու պարապար կէթիրմէմիշ :

— Բիմի իլէ կէլմիշ եա :

— Իշտէ Ճանըմքօրթէսի իլէ կէլմիշ օլմալը , սօնդրա կիտէրքէնտէ օնուն քօլթուղունա կիրմիշ կիթմիշ :

— Ռէնապին տէ պիւթիւն պունկարը կէօրտիւն էօյլէ տէյլ մի :

— Եօք . քօլթուղունա կիրտիւինի պէն կէօրմէտիմ ամա հէլպէթտէ էօյլէ գաճաք . հա տուր . շիմտի հաթըրըմա կէլոփ . տըշարը

չըքտըքտան սօնղբա ուշագ կէօրմիւշ, ուշագ տա պէսլէմէյէ սէօլէմիշ, օ պէսլէմէտէ տէ ծ պիր պէսլէմէյէ սէօլէմիշ, օ պիր պէսլէմէ տէ գատընընա սէօլէմիշ, գատընը տա քըզընա սէօլէմիշ, քըզը տա պէնիմ քըզըմա սէօլէմիշ, պէնիմ քըզըմ տա պանա սէօլէտի, պէն տէ ձէնապինէ սէօլէյօրում: Պուդարը պէօլէ եա՝ ճանըմ հէբսի ազկըն հէբսի: Ըումէնին կնքամայրնըն քըզընըն թօրնու եօրմու, տահա քաջ եաշընտա տըր, եիրմի եաշընտա վար:

— Եօք, նէ մինասիպէթ, օն եէտի պուցուք եաշընտա վարլասա անձագ:

— Լի իշաէ եյի քի ձէնապին սէօլէյօրուն, օնու կէօրսէն նէլէր նէլէր եաբմատը:

— Կէրչէք տէյօրսուն, օ նէ եաբտը պաքայըմ, սէօլէ տէ կիտէյիմ պապարնա հապէր վէրէյիմ:

— Օ քըլավսէնին պաշընա կէչմիշ, քօլսար եարըսա գատար աչըք, պիր աչըք պիչմիմ ֆիսթան կիցինմիշ, ճանըմ ձէ հէննէմ, ձէ հէննէմ աչըլմըշ զանն ետէրսին, օ էրքէյէ կիւլէր, օ պիր էրքէյէ կիւլէր, էրքէրլէր տէ պաշլատըմ մը մէթ չմէտէ, իթմէյէ, օ գապիր օլսու օնլարա ձամինը վիրէձէք. հէր նէ հալս իստէրլէրսէ չալսոր: (Օնու օրտա նասու միսափիր պըրաքմշչլար, օ նանըլ անատըր օնուն անասոր, քըզը պըրաքմշչլար, պիր թագըմ ճահիլ ճիւհիւլիւն իշինէ, պէնիմ ագլըմըն էրտիխի շէյլէր տէյիլ:

— Լի քի պունլարը պանա հապէր վէրիյօրսուն:

— Հէ (Օ)րսօլա գատըն, մաքտուս սէօլէյօրում քի կիտիպ սէօլէյէսին տէյու, տօլըրուսու պանա խղձմունիք օլսու, հէմ պիր եէրտէն նշան կիտէձէյիմիշ տէյի իշիթտիմ, օնլարտան պիրինի կէօրիւրսէմ տօլըրուսու սէօլէյէձէյիմ, պիրաղ տա խըսըմըք վար, զավալլը օլսան նիշին աթէշէ եանսըն, եազըք տէյիլմի, բէք աչըք մէշէպ քըզ տըր ալմայըն տէյի սէօլէմէյէ նիշէթ քօմու շում: Այս ձէնապինին ճանը սըբըմասըն:

— Հայրը նիշին ճանըմ սըբըլաձաք, քօ ագլը պաշընա կէլսին, հիշ էօլէ շէյ օլուրմու — :

Եաշըու գատընլարը անղլատըք, պիրաղ տա պաշը տէլիքանլու էրքէրլէրի տինլէյէլիմ: Կէնձ պէյլէր թապիր իթտիքլէրի տէլիք գանլու էրքէրլէրու, բէք մէշնուր պօշպօղազէք պազէք պուլունուր, չիւնքի պօշպօղազըք թօխումու բաժմաթա թօխումունա պէնղէր, հէր մահայտէ հասրա կէլիր, վէ պօշպօղաղ:

լըք թօխումունուն ասըլ հազզ իթտիյի թօրը բագ թէրպիէսիզլիք տիր, վէ օլ թօրաղըն մահասուլիք էյի պէսլէյիս թէօրէթմէսինէ յազըմ օլան գըսդանձլըք, էսրար սագլամամազ լըք, մէձլիս ուսուլիք պիրմէմէզլիք, վէ իլլագէվէքլիք պունլար օլտուքճա յաֆազանլըգ մահասուլու բէք չաբըգ իլէրու կիտէր:

Կէնձ պօշպօղազ ախշամ թամանը իթտիքտէն սօնղբա իրրազ ֆէնէրինի էյինէ ալըր, վէ մահայլէ արալէրինտէ տօլաչըր:

Կիւնի քի կիւնտիւղ վագթի իթթիքտէն էնբէնձիրէտէ կէօրտիյիւ քըզ եախտուտ գարը եինէ բէնձիրէնին էօնիւնտէ բասթ կէլէ օթուրմուշ օլսուր իսէ, կիճէ եարըաընա տէն կին օլ մահայտէն կէշիպ տէ օնէր, ըշդգ սէ օնէսէ բէնձիրէյի աչաճագ մէմուլի իսէր, բէնձիրէնին էօնիւնտէ օթուրան օլ մահայտէն զայպ օլսա՝ գաբույա ինէճէք տէյու սէ վինձինաէն էլլէրի թիթիրէր, վէլ հասըլ հիշպիր մէմուլի օլմաղ, վէ եինէ էվինէ տէօնէր: Ապին իրթէ կիւնի ձէմի տօսթէրինէ ույգուսուղ օլսուղ զնուտէն թէշէքքի իթմէկէ պաշայըզ կիճէ եարըաընա տէկին քօրթէ իթտիքինի վէ օլ զաթըն իսմինի տախի վիրէրէք պօշպօղազլըք իտիւպ կէնտինի մէտհ իտէնձէք տիր:

— Աղալար շու քըզը (քըզըն իսմինի վիրիր) թանըմըսընըզ:

— Կվէթ, տահա եագընտա նշանլանտը:

— Հա իշթէ օնու տէյօրում:

— Վիշին սօրտունուզ :

— Պէնաէ պիր եօրկունլուք, ույգուսուզ-
լոք կէ օլմէյօրմուսունուզ :

— Կվիշիմ . պիրազ անլաշըլըյօր :

— Ատամ պըրաք . տիւն ախշամ կէճէնին
սէքիզինէ գատար այագ իւսթիւնտէ տուր-
մատան իշմ պիթտի :

— Վէտէն :

— Վէտէն օլաձագ . օքրզըլաքօրթէ էթ-
տիք . գաբունուն էօնիւնտէ պիր տիւզիւ
սայագ իւսթիւնտէ տուրմուշում :

— Կոյլէ իսէ նշանլսորնը սէվմէյօր :

— Վէ մինասիպէթ . քըզ պէնիմ իշուն
սպայըլըր ամմա, անասը պապասը սիլմէզ,
չըքարմըլար իշմէ օնա վէրիյօրլար . պէնիմ
իշմն ֆէնամը . թէմիդ էյէնյօրում, սիզ պա-
նա էյի պագըն . տահա նէրէլքրաէ նէլքրիմ
վար — :

Պու միսիլլու ատէմէթը պիր մէճլիսէ կի-
տէր իսէլէր, օլ մահայտէ պուլունան կէնձ
տուտուլէր նէ գատար անլէրտէն իհթիրազ
իթմէլի օլտուքլէրինի սէօլէմէք հաճէթ տէ-
յիւլ, զիրա զէրրէ մըդտարը ու ֆագ պիր իսա-
թըրշնասլզգ, եախուտ թէքլիֆսիլ օլտուք-
լէրի ատէմ իշմ զիյատէճէ պիր իւլիթ իթ-
մէլէր, օլ պօշողազըն լիսանընտէն նամսըլ
գութուլապիլրէր :

Պօշողազ էկէր քի պիր իքի տանէ տախի
չագար իսէ յաֆաղանլզըն կէրիսինի ալմագ
մուհայ գապիլինտէն տիր :

Պու թարիփ իթախիմիզ կէնձ պօշողազ-
լըրտէն պիր տանէ (Օգոստինոս աղանըն է-
վինտէքի մէճլիստէ պուլունմուշ օլարագ իր-
թէ կիւնի բօնձնու տիւքքեանընտէ կէնտի
ահպապը իլէ պիր իքի տանէ իչտիքտէն սօնդ-
րա իթախի սէօլէքի տինլէյէլիմ :

— Տիւն ախշամ (Օգոստինոս աղանըն է-
վինտէ իտիմ . պիր թէմիդ էյէնտիմ քի :

— Վասըլ :

— Ատամ սօրմա կիթսին . (սահին սօրան
օլմասա էյի օլուր) պիր մէճլիսին իշմնէ կիր-
տիյիմ կիպի հանկըար պէնտէն տույայօր օնու-
չարձագ քէստիրիիմ, խօչ պէնտէն տույ-
մայան օլմազա . հէմ մէճլիսին իշմնտէ հան-
կըար էյի շէյ իսէ օնու այրըրըրմ, օնտան
սօնդրա արթըրգ արամա :

— Տիւն ախշամ տա կէօլիւնէ քէստիրտի-
յին պիր շէյ վարմցըրտը :

— Վէ տէյօրտուն տատամ . նէ տէյօրտուն .
հէմ տիւն ախշամ պիր սաաթըն իշմնտէ իքի
քըզ պիր գարը ճէլպ էթտիմքէնտիմէ, զանն
էտէրսին քի իւչ սէնէ տիր պէնիմ իլէ քոր-
թէ էտէյօր . էօլէ արդամտան տօլաշըյօր-
լարըր : Դարբնըն ատընը վէրսէմ սէն թա-
նըրըրն . սէնին խըրըմն տըր :

— Վզնատըմ :

— Լց իշտէ աղնատըն իսէ արթըր էլ վէ-
րիք . նասըլ, կուսթօ սահապը տէյիլմիմի-
շիմ . էյի շէյ տէյիլմիմի :

— Ֆէնա տէյիլ :

— Հէմ տիւշիւն . նէ գատար քէնտիմէ
մէճպուր էթտիմքի, պու կէճէ սաաթ եէ-
տիտէ պէնի թէնճիրէտէ պէքլէյէճէք . եինէ
պու կէճէ ույգու եօք պիզտէ :

— Ոէն մի թէքլիֆ էթտին պէքլէմէսինի :

— Վէ մինասիպէթ . քէնտիսի եալվարը .
կէօրսէն էլիմէ այաղըրմա տիւշէր կիպի շէյլէր
էտէյօր :

— Վ'ֆէրիմ, էյի մէճպուր էթմիշտին :

— Այն տէրէճէ . տիւշիւնտիւմ քի գա-
պուլէթմէ սէմքէք պէտ շէյ օլաձագ . տա-
հա իլք թէքլիֆի օլտուղունտան քէք էյի
տէտիմ :

— (Օ սէնի իսթէտիբտէն սօնդրա, սէն
նիշին կիթմէյէճէքսին :

— Վէ տէրսին գարտաշ . հանկը պիրինէ
կիտէյիմ . կէճէտէ պէլքի սէքիզ օն տանէ
պէքլէյէն վար . պունլարըն հանկըսընա եէ-
թիշմէլի պէն տէ շաշըրտըմ : Հէմ ճանըմ,
փարա տա կիտէյօր :

— Վիշին :

- Կիրիկ ըլքաղըն եւրէրտէ պէսլէմէ լէրէ ուշագլարա պախչիշ վէրմէք ե՞քմուն եա - :

Վէ պունու սէօլէտիյի անտէ պօշպօղաղ կէնտիսինէ պիրաղքիպիրլիք կէթիրէրէք պաշընը էբէյի եօքարը գալսըրտը :

- () կիտէն փարա նէ՞ գատար օլաճաքքի :

- Նէ՞ տէյօրսուն էֆէնտիմ. կէչէն սէնէ հիսապ էթտիմ պիր ելլտա սատէճէ պախչիշէ եէտի պին եէտի եիւզ եէթմիշ եէտի պուզուք զուռուշ կիթմիշ :

- () ըրալսրա վարդորմու :

- Պանա նէ՞ տէյօրում սատէճէ պախչիշ. պաշգալարը տա տահա պաշգա. հէտիյէ վէրմէք, ետէս թութուապ մախսուս ալտան մաք, ճանըմ, քեարըմ տա սրբարնուա տըր. պու սէնէ պույնուզ ալըշ վէրիշի էթտիմ, սատէ եիրմի եէտի պին պէշ եիւզ զուռուշ ծնտան գաղանտըմ. հէմ պիլսէն նամսլ սրբա սընտա թութում իշի. հիչ քիմուշի պույնուզ վէրմէտիմ. հէբսինի պէն թօբլատըմ:

- Լցի. պաք նէ քեարլար վար տա չօք ա տամ պիլմէզ: Շէնապին պիր վագըթ տա այ նաճըլըք էտէրիտին. պիր չօք այնա կէթիրթ տիրմիշտին. օնլարը նէ՞ եաբտըն :

- Ըէք էյի ալմընտան գալքորմ, հայ այնաճըլըք պըրաքմամըլըմ. պիրաղ տահա կէսին տէ պաք տահա նէլէր եաբաճալըմ. իշ էրտապը օլմալը պիր ատամ. նէլէր վար նէլէր :

- Լցիկ աիր :

- Պանա պաք. պէն չօք տուրամայաճա ղըմ արթըք :

- Ամշին :

- Տուր սաաթա պաքայըմ տա սանա սէօլէրիմ - :

Պօշպօղաղ սաաթա պաքտըքտէն սօնղըս պու սէօլէրի սէօլէյէրէք աճէլէ իլէ այաղէ գալդար :

- () սաաթ տօքուզու պէշ կէչմիշ, պիր էմէ կիտէճէյիմ սէօզ վէրտիմ թամ տօքուզու չէրիէք կէչէրէք. ե՞ք եանլըշ տէտիմ սէքիղ չէրիէք կէչէրէք կիտէճէյիտիմ. պիր սաաթ տա կէչմիշ, շմմի պէնի քիմ պիր նասլ պէքլէյօրլար :

- Լցքէքմի տիր պէքլէյէնլէր :

- Նէ մինասիպէթ ճանըմ. պուզ կիպիր տանէ քըզ :

- Լցի. էյի ույտուրմուշուն :

- Տահա սանա հէբսինի սէօլէմէյօրում.

նէրէլէրտէն նէ խապէրլէր կէլիր տէ հիչ պիրինէ գուլագ ասմամ, կիտէճէք օլմամ վարա, հէր տագրգէ սօքաքտա օլմալը. նէմէ յաղըմ. պիր ատամ պիրաղ տա քէնտի բահաթլղընա պաքմալը :

- Լցիկ աիր ա :

- Իշմէ տիւն պիրինի կէօրոտիւմ, պիր եէրէ չօքտան պէրի կիթմէմիշիմ, օ կէօրա տիւյիւմ ատամըլա պանա պիր չօք սիմէմիլի խապէրլէր էթմիշ, նէ եաբայըմ եէթիշէմէյօրում. պէնտէ գապահաթմէ եօք. պիր ատամ եէթմիշ պէշբարչա օլամապ եա. իշմէ էօլէ խապէրլէրի խօշ կէօրմէլի նէ չարէ. պիր եէրտէ տէ բասթ կէլէճէք օլուրսան, պիր չօք եալան սէօլէմէլի, կէլէմէտիմ կիտէմէտիմ տէյի. վէլ հասրլ թամլը եէրինէ պաղլամոլը, պունուն չարէսի պու :

- Պաշգա նէ՞ օլուր քի :

- Պէ գարտաշ :

Պօշպօղաղ այտգ իւզէրինտէ տահա քէք չօք սէօհապէթ իտէճէյիտի, Փագաթ զօքաբատէ պիր գավզա օլտուղընտէն, օլ վէսիլէ իլէ տըշարը չըքըպ վէ իք ահպապ գավզանըն թէքմիլինտէ պիրիպիրլէրինտէն այրըլուլար :

6.

ՊՈՅՊՈՎԱԶ ԳԻՄՍԵՆԻՆ

ԱԼԱԳԱՍԽԵՆԻՆ ՆԵԹԻՃԵՍԻ

Պիր քըզ հիչ պիր վագիթ պօշպօղաղ ատէմէ, պիլէրէք մուհապէթ վիրմէյի իսթմէմէզ, զիրա քըզէր կէնտիլէրինէ բաճի օլան մատտէլէրին էսրար գալմասլնը միւրատ իւտէրէր. վէ հագգէլէրի օլտուզու աշիքեար ալր, պու սէպէպտէն պիր տէլիքանլույէ աշգիթմէզուն էվիլէ անըն թապիաթընը անզամգ կէնտիլէրինէ քէք էլզէմ պիր քէյփիէթ տիր :

Պէլրի պազըլէրի պու սէօլէտիկիմիղէճէ վապ իտէրլէր քի, պիր ատէմէ աշգ իթմէք թէճէսսիւզ վէ տիւշիւնճէ իլէ օլումազ. իլլա կէօրիւպ վէ օլ սանիէ սէվմէք տիր տէյու. էկէր ճէմի քըզէր պու միսիլու սէվէր օլսալէր՝ պու ճէվապ վէրիլէպիլիր յաքին քէք չօքէրի, էվիլէլա վարիէթ խուսուսունու էյիճէ անզամըրտէն սօնղըա պատէհու սէվմէյէ պաշարըէր. նասրլ քի անը անզամայէ վագթըլէրի վար իսէ թապիաթընը տախի ազ չօք թէճէսսիւզ իթմէկէ գատըր օլապիլիր լէր :

Վիր ճումա իրթէ սի ախշամը Պօղաղ իչի վարօրի իլէ Թարապիայէ կիտէրիթէն հալա սէրինձէ օլուուղնոտէն կէօվէրթէտէ իւշիւ յիւալ գամարայէ ինտիմ իսէ, եէտի սէրիդ տէլիքանրու օթուրմուշ ահպապլու իտէրլէր իտի :

Պաղաէրի ֆէուէրի ըրգարմըշէր վէ ձէմիսի բօնձ իչէրէք կէնտի բէֆիդլէրի օլան պօշտօղազ ՕնՕփրիՕս աղայը տինլէյօրլար :

Պէն տախի սէլամ վիրիւպ անէրտէն պիր աղ ուզաք պիր սանտալիէ իւզէրինէ օթուրտում :

ՕնՕփրիՕս աղա պիր չօք տինլէյէնլէր էնէ կէթիրմիշ. վէ պու սէպէպտէն զայէթի իլէ աշգլէնմիշ. հէր նէ գատար աղզը եօրութույօր իսէտէ, վիճուտինին պազը աղալէրի տախի րահէթտէ տէյիլ. զիրա պաշը, էլլէրի վէ այագլէրի պիր տիւզիւ հարաբէթ իտէր այագասը օլան քըզը ֆասլ իթտիյի զէման. վէ պուրնու հայլուձա իրի օլուուղնուտէն՝ եէլրաէ միսիլու՝ պաշընը սալլատըզը վագթ էրէյի ըուզիկեար բէյտա իտէր :

— Քարտաշ. ալթը սէնէտէն պէրու Վասնէթ տուտույու սէվէրիմ. կէրչի օ տա պէնի սէվէր, (պօշտօղազ կէնտինէ պիրաղ քիսիրիթ կէթիրտի), լաքին պիրաղ վագթտան պէրու պիր վէսիւսէ վար պէնտէ. պիլմէմ նասըլ օլածագ :

— Աէ տիր օ վէսվէսէ :

— Էջոլէ անլայօրում քի պիր պաշտա

տէլիքանլը իլէ քօնուշույօր. (ՕնՕփրիՕս աղա պու սէօհապէթի սէօլլէտիքտէն սօնղրա պիր բօնձ տահա սըմարլատու) :

— Լոտամ սէնտէ տէ. պիր էյի թահգիգէ էյլէ :
— Խօշ պէն կէօղձիւ քօնուշում. էկէր սահիհ է օյէ պիր շէյ վար իսէ օ տէլիքանլը տուէլլոյա տավէթ էտէջիմ:

— Էջոլէ իսէ օրթայտ քան չըքարաձագուն :

— Նէ զահէր :

— Բիմ ափր օ տէլիքանլու :

— Եօք. նէ լազըմ սէօլլէմէմ :

— Կ նէ օլուր սէօլլէրիխէն :

— Ոէ օյէրիմ ամմա սըր գալրսա : (Վարար գալմասընլ մաթջուպ իտէն ատէմ վարորտէ ալագասը օլան տուխմէրի ֆաուլ տէյօր) :

— Իէք էյի :

— Վիլիրիմ քի սիզ պաշտարնա տէմէզպինիզ. օնուն իչուն նագլ էտէյօրում: Լոտամ շու Վէլրիսէթէքեան Վթանաս էօմու :

— Կէրչէք մի տէյօրսունուզ :

— Լովէթ, իքի իւչ կիւնէ գատար սահիհ խապէրինի ալըրըմ, էկէր էջոլէ իսէ պէն պիր քէրէ ալմայաձաղըմ, պէն տէ ալմազամ պատալմը քիմ ալըր :

— ՕնՕփրիՕս աղա պէօյէ շէյլէրէ պիր տէն պիրէ ինանմայըն, զիրա Վասնէթ տու, տու քեամիլ պիր քըզ տըր :

— Վհ գարտաշ. պէն տէ էջոլէ սիլտի կիմտէն օնուն իլէ պաշտալըմ քօրթէ իթմէն կէ. վէ կէնտիսի տէ սէօլ վէրմիշ իտի քի՝ « էմրինտէն ըրքմամ » տէյու. լաքին պուն տան տէօրթ սէնէ մռագատում, եինէ պէօյէ պիրինտէ սագլըրտը, վալիտէսի տէ էվտէ եօք. էյ պունու կէօրտիւմ իտէ արթըք տայանամատըմ. պիր էյիձէ տէլիքանլույու տէօյ տիւթտէն սօնղրա էվտէն եալլահ էթտիմ պէն տէ իւըրս իլէ ըրքար իքէն՝ քըզ այագլարըմա գաբանտը. սէն օլտա տայան. հէմ սօնղրա անլատում քի սահիհ բէտէրինէ պէք էյյօրումուշ. հէր նէ իտէ աճրալըմոա եինէ սէօլ վէրտիմ քի ալըրըմ տէյու :

— Քըզըն հիչ ագրապալըզը եօմու տէլիքանլոյը :

— Լովէթ սօնղրատան տույտում քի թէյ զէսինին թօրնունուն ամուձամընլն օղու օլույօր. լաքին շիմտի տէ սէզիկիմ թամամ

շըքար իսէ արթըք պըրաքաճաղըմ։ պանա
պիր զարարը եօք, վարողն օ տիւշիւնսիւն,
հէմ չօք սէ օյլէթմէյին պէնի հա . . . (կէ օյա
աղ սէ օյլէյօր :

— Կիւզէլ ամմա սիզ տէ այսդանըզ օլան
քըրտան նամոըլ պիրուն պիրէ վազ կէչէսի.
մըրտինիզ :

— Պէն տէ իսթէմէմ, լոբին նէ չարէ .
բէք խըրսլանցօրում պէ օյլէ սէ օղիւմանէն ըք-
արզը իշուն . օ պիր կիւն պիր հէտիւն եթ-
տիմ, պիզէ մայի տէ օրթ պինի կէչտի. հէյ
հէյ քուզում . նամոըլ պու տա : (լաֆազան
պու սէ օյլէրի սէ օյլէտիրտէն սօնղըա էթրա-
ֆընա պաքուր, աճէ պ ճէ միսի իշիթամի մի
տէյու) :

— Լցի, ա՛ֆէրիմ. էյ օ սիզէ նէ հէտիւն էթ-
տի պաքալըմ, հա . . . հա . . . հա . . . հա . . .

— Իշթէ շու եազրզը :

— Լց պու պիր պէ օյիւք խաղնէ տիր :

— Վտամ գաչ փարա էտէր, պէնիմ օնա
վէրտիյիմ հէտիւնէր սօրմայըն ար-
թըգ . (սօրան եօք, լոբին կէնտի սէ օյլէր).
նէ իբէք ֆիստանլըքլար գալար . . . նէ չարք-
լար . . . նէ քըրէթէր . . . տուզինալար իւէ
պօթինէր . . . թօրլարըս միսօ ֆիսթանլըք-
լար . . . տահա նէլէր նէլէր . . . հայա հէր
կիւնլիւք կիցտիսի ֆիսթանլարը պիլէ պէն
եաբարըմ :

— Եապանձըյա կիթմէյօր եա . եարըն օ
պիր կիւն մալ սիզին օլուր իսէ հազըր էլուէ
պուլունուր :

— Քարաաա պէն եաբմազ իսէմքիմսէնին
եաբաճաղը եօք . (կէ օյա կէնտի այադա իթ-
մէզուն էվիլ Վանէթ տուտու ըքբլագ կէ-
զէրիմիշ). կէնտի տէ թէնպէլ, հէմէլմնտէն
պիր շէյ կէլմէզ, հէմբէք սէ ֆիհ օլուուզըն.
տան մանտա բէք տէ բիս տիր : Պէն պըրա-
քայըմ պաքալըմ բիմ ալըր . . . խօշքիմ ալա-
ճագ օլուր իսէ կէլոին պանա . . . սօրսուն
. . . հը . . . հը . . . հը . . . աղզըմ աշտր-
մայըն . (պու գատար սէօհապէթի գաբալը
աղըլ իւէ էթտի իսէ, աշըլտըզը զէման պիր
գաչ խաֆիթէ աշք գալմալը տըր) :

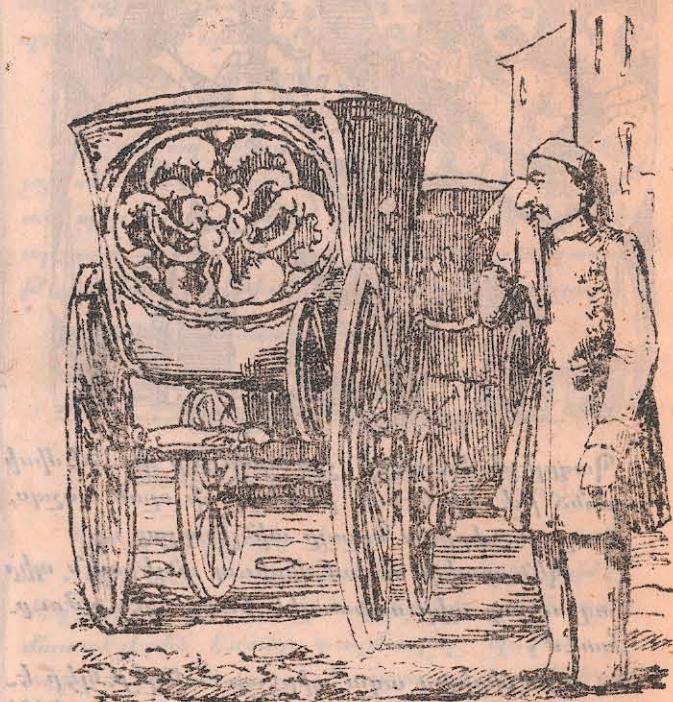
Օնօփրիօս աղա պու սէօհապէթիլէրտէ
իրէն՝ եանըմուէ օժոււրան միւտէպակիր վէ-
քեսմիլ Դանիէլ աղա իսմինտէ պիր զաթ օ-
լարագ, արթըգ թէհամնիւլ կէթիրէմէյիա
տըշարը ըքբտը :

Իքի այ աօնղըա Դանիէլ աղա Վանէթ
տուտու իւէ նիքեահ օլտու, զիրա մէրսումէ
Վանէթ տուտու պօշպօղազըն ախլագընը

պիլմէզտէն՝ հէր նէ գատար անէ աշգ վիր-
միշ իտի իսէտէ սօնունտէ զէրրէ մըգտարը
մուհապաթի գալմամըշտոր . ֆագաթ պու
գատար ֆասու օլտուքտէն սօնղըա անը թէրք
իտէրէք ամէրինէ իւմիտ իտէ մէզ օլտուզըն
տէն սութիւթի իթմէկէ մէճպուր օլմուշի-
տի : | աքին Դանիէլ աղա անը բէտէրինտէն
իսթէտիյի զէման պին ճան իլէ գապուլ իթ-
տի :

Պօշպօղազըն պու քէյֆիկէթէ բէք չօք Ճա-
նը սըքըլուր իսէտէ պէյյազ եաղըղըլա աղէ-
մէքուէն մանտա պիր շէյ իտէ մէտի :

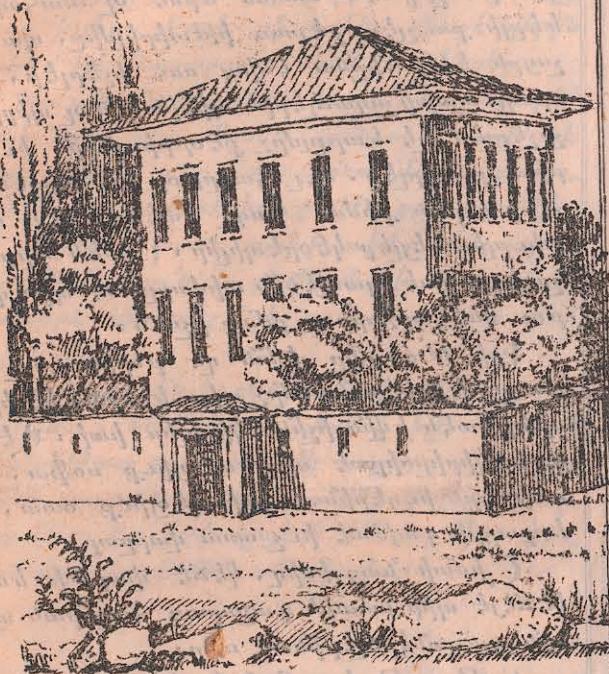
Ա է տիւյիւն արապալէրի կէչտիյի զէման
գայինտէ զայէթի իլէ քէտէր տույսու ,

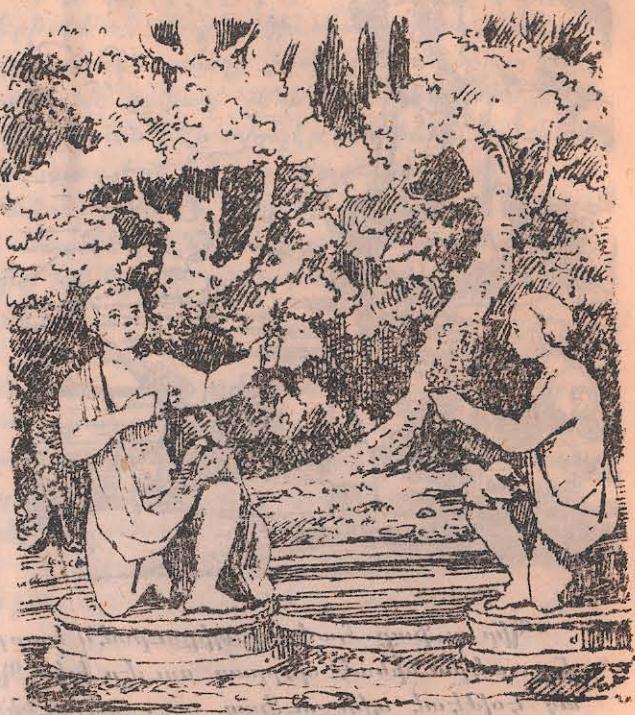
Պօշպօղազ ատէմ եալընըզ ախէրինէ ֆէ-
նալըր իթմէյիպ, իլա բէք չօք տէ ֆա տախի
կէնտինէ բէք պէ օյիւք զարարլէր իտէր :

Ն Ա Գ Լ Ի Ե Թ

Ասմաթիատէ՝ շնչիրտէն պիրագ այրը ,
եկոքսէքլցի գարար պիր էվ վարըմը . լաքին
ախէր խանէլը միսիլու զօքադ իւզէրինտէ
օլմայըրպ իլլա պիր պէջիւք պաղչէ օրթարն
տէ շար էմրաֆը ալչաք տիվար իլէ մուհա
ֆրզէ օլմուշ : Պինա բէք եէնի տէշիլ , վէ
պաղչէ տախի հայլ երւըլք օլարագ քէօկէ
իտէ պիլլըր աղաճէր տախի հասըլա կէլմիշ :

զուն քէնարընտէքի գանաբէլէրէ օթուրուլ
սա՝ ասլա շէմսին շաֆդէրի վուրամազ :

Ուկրար համուզուն քէնարընտէ մէր-
մէրտէն եաբըմըշ գարշըլըլը իքի չօծուք ,
կէօլէրինտէն ազար ազար սու ագայօր կէօզ
եաշը միսիլու . վէ պիրինին էլինտէ մէրմէր-
տէն եաբըմըշ եինէ սարմաշըք տափ , ոլ
պիրինին էլինտէ պիր զօնչէ կիւլ , լաքին զօն-
չէ թիգէնլէր իշնտէ հէման զայպ օլմուշ .
վէ պու չօծուքլար էլլէրինի պիրիպիրէրինէ
ուզատարագ չնչէքէրի պիրի ոլ պիրինէ վէր-
մէք արզուսինտէ կէզէրէր . վէ ոլ պիր էլլէ-
րինի եիւրէքէրինին իւզէրինէ գօմուշըր :
Տիգէրինին իւզէրինտէ պիրէր կիւկէրչին .
մուլէր տախի պիրի ոլ պիրինէ ուզմագ միւ-
րատընտէ օլույօրլար :

Պաղչէնին նիհայէթինտէ՝ աղաճէր իլէ
եաբըմըշ եուվարլագ օտա բէսմինտէ պիր
մահայ վար . քի անտէն իչէրի կիրիլէճէք
օլուր իսէ խարըճը կէօրիւնմէզ , եալընըզ
կէօք եիւզիւ աղաճէրին արասընտէն սէշիլէ-
պիլիր : Պու մահային տէրունի տիւրլիւ շն-
քիուֆէլէր իլէ միւզէյէն , վէ քէպիր պաղ-
չէլէրտէ նէ միսիլու խօշ զիյնէթլէր վարիսէ
ճէմիսի մէվծուտ մօտէլոսու օլարագ (եանի
ուֆաղը) նասըլքի թարիֆ իտէճէյիզ :

Պաղչէնին օրթասընտա պիր համուզ , սալ-
քըմ ոէ օյիւթլէր իլէ քուշատըմըշ , վէ անլէր
քէօլկէ իտէրէք եաղ մէվսիմինտէ կիւնէշին
էն շնտութլի զէմանընտէ տախի համու-

Պիր ու ֆագ հավուղ պիլլուրտէն եաբրւ
մըշ, տէրունինտէ պէրրագ սուլէր իլէ : Պիր
աղ էօթէտէ պիր ու ֆագ չայ, տէրունինէ
ու ֆագ կէմիլէր քօնուլմուշ, վէ չայըն էթ-
րաֆը, պազը եէրի եապանի, եանի գոյա-
լըք, վէ պազը մահալի եէշլ չայըր վէ բա-
րաթիս վէ կէլնաձիք չէշէրլէրի իլէ տօնան-
մըշ : Վէ պազը մահալէրինտէ տախի ու ֆագ
պալքճը գուլպէլէրի . վէ պունլարըն ձէմիսի
ասրւ քէօյվարի կէ օրիւնիւշ իլէ իճրա օլմուշ :

Օնտան պէրիտէ իրի թարաֆը աղամա-
լըքէր իլէ պիր եօլ, էթրաֆընէ պօյալը ո.
տուն բարմաքլըք չէվիլմիշ :

Չայըն աշաղը թարաֆընտէ պիր ու ֆագ
չապան աղըլը վար, վէ եագլնընտօտ եալանմը-
քօյուն սիւրիւլէրի կէզէյօրլէր, լաքին ձէմի-
սինտէն խօշ շու քի, պիր կէնա քըզ ֆիսթան
իլէ քէօյլիւ քըաֆէթինտէ, վէ պիր կէնա
էրլէր, օլ տախի քէօյլիւ էլափիսէսի կիմինմիշ
պիրիպիրլէրինէ եինէ սարմաշըք տախի վէ-
րիցօրլար . վէ պու քէօյլիւլէրին եանընտէ
մառուն աղամընտէն եաբըմըշ իրի ալչաք չօ-
պան իսքէմէլէրի քօնուլմուշ, լաքին անլէր
պէօյիւք : Ազըլն տէրունինտէ պիր թարաֆը
պէօլիւնմիւշ, օտա միախլու, պիր ֆըրէնք
եաթաղը վար, եանընտէ պիր քիթապիանէ,
պիրաղ չիֆմՃի ալչամէլէրի, վէ լազըմ օլա-
ճաք էշէտատէն մատօ պիր գաչ տանէ բէք
մէշիուր մինիամուրա գատրոլէր տիվարտէ
ասրլը . լաքին պու գատրոլէր ասլա օլ մա-
հալին ախէր չէլլէրինէ մութապրդ օլմայրադ,

իլլա ինսանի խույլէրին պազուէրինի կէ օսթէ-
րի իտիէր : Խլբինտէ նամքէօր պիր քիմաէ
կէնախնէ ելլիք էաէնէ ֆէնալըք իլմմէյէ չա-
պալսյօր : Խքինձիտէ, պիր մէրհամէթսիլ
քիմաէ պիր սէ ֆիլի քօվայօր : Խւշիւնձիւտէ
պիր զիմմէթի զամիրէ թանըմսյան տէլիքսան-
լը պիր կէնա քըզը կէնտինէ ձէլպ իտիպ հայլը
ֆէնալըքլէր իմժտիքտէն սօնզրա օլ քըզըն
ըէ ձասընը տախի ախնէմչյօր : Խիհայէթ,
սէ օրտիւնձիւտէ պիր եօլձու կէնտի իտամթէ
արգատատշնը պըրալըպ կիտէյօր :

Պունլարտէն մատօ եինէ օլ մահայտէ
եէրի քուշէր բէյտա իմժտիրիմիշ, պազէն
չայըն էթրաֆընա էնիպ սու իչէրլէր, վէ
պազը տախի տղամէլէրին պիրինտէն օլ պիրինէ
շիչէրլէր իլէ եաբըմըշ քէօրրիւլէրին իւզէ-
րինէ քօնարլէր . վէլ հասոր օլ մահայտէն ի-
չէրի կիրէն քիմնէ՝ հազը իտէպիլէճէք պին
տիւրլիւ շէյլէր կէօրէպիլիթ : Խնտէն տըշարը
ըքըւըր իսէ պազէնին տիվարնտէ պիր գա-
բու վար տըշարը ըքքմաք իչուն :

Խքի թարաֆը լիմօն վէ բօրթուքալ ա-
զամէլէրի իլէ տօնանմըշ պիր եօլտան կէչիլիպ
պազէտէն էվին իչինէ կիրիլիք իտի : Վէ ի-
չէրի կիրիլուկտէ պիր պէօյիւք սօֆա, վէ
սօֆանլն իւզէրինտէ իքի պէօյիւք օտա, վէ
եօրարքի գաթտէ իւչ օտա վարըտը :

Ը իմտի նագլիմիզ, կէճէ վագթի եարը
կէճէյէ պիր ստամ գալարագ հազիրան այլ-
նըն պաշանկըմձէրինտէ պիր :

Վ լթ քաթտէ սօֆանլն իւզէրինտէ սաղ
թարաֆտէ օլոն օտատէն իչէրի կիրիլիք իսէ
պիր սէտիր քօնուլմուշ, լէհ շիթի մագաթ
իլէ, պիր գաչ սանտալիէ, տիվարտէ պիր
այնա, վէ գարշըւնտէ պիր լստուածածին
պատկերի : Տիւզ բէրքալ բէրտէլէր, պիր
պանք, իւզէրինտէ իքի չէմիտան, վէ պիր
չէքմէ այնասը իլէ պիրիքտէ . չէքմէնին եա-
նընտօտ պիր ֆըստըքը եազմա, իւզէրինէ
թօրլուլար սօքուլմուշ, չէցյլէ քի ատէթ
իւզու տէօշէլի պիր օտա, զիստէ հիչ պիր
չէյ եօր . լաքին օտանլն իչինտէ տէֆա պիր
գաթտու վար՝ անտէն իչէրի կիրիպ նասու օլ
տուզինի թարիֆ իտէրիգ :

Խքինձի օտանլն եէր տէօշէմէսի ձէլլիզ
թախթայէր վէ աղ քուզէնլի, վէ զայէթ
իմժիզամէլը եաբըմըշ . վէ պազը մահայէ-
րինտէ սէտէֆ չիշէրլէր իչինմիշ : Տիվարլէրէ
ուէսիլ քէալպտէր քարլանմըշ, չայլէր, օր-
մանէր, քէօյլիւքէր, վէ ամքըլէր բէտմ օ-
լունմուշ, ֆագաթ եինէ օլ բէսիմէլէրին արա-

սրնուեց պիր չօք գարա աղտճէր եաղլմըշ վէ
իւզէրէրինէ սարմաշըք սարրմըշ :

Գարշալքըլ իբի քօնուլ . տիւմարտէ իբի
այնա վէ քօնսոլէրին իւզէրինտէ պիր չօք
չըչէրէր :

(Սանըն պիր քէ օչէսինտէ մառն աղտ-
ճնատէն պիր ֆըրէնք եաթաղը , իշնին թա-
քըմը զայէթ թէմիլ , եաթաղըն եանընտէ
պիր Կատուածածին պատկերի , վէ գարշ-
ունուեց պիր պուրօ , իւզէրինտէ բէք այա քա-
նըվա իշէրի վէ պիր իբիսինտէ եինէ սարմա-
շըք տալէրի իշէնմիշ , չաքին զայէթ մէշ-
հուր իշէր , չէօյլէ քի մահիր միւսէ վիլրին
քալէմ իլէ եաղորդը բէսիմէրէ պէնդէր :

Պուրօնուն եանընտէ եայլը պիր քանարէ՝
էօնիւնտէ պիր մառն պանքօ վէ ալմընէ
պիր ու ֆագ այա հալը քօնուլմուշ . քանա-
բէնին քարշարնտէ իբի քօլմուքըւ իսքէմէ ,
վէ պիր քաչ տանէ տախի տիւմի սանտալիէ-
լէր : Պանքօնուն իւզէրինտէ կիւմիւշ չէմի-
տանլէրէ տիքիլմիշ իբի սրէրմաչէթմօ մօմ-
լար եանայօր :

Քանարէնին իւզէրինտէ պիր կէնձ քըզ օ-
թուրմուշ կէճէլիք էլպիսէսի իլէ . էլնստէ
պիր քիթապ օրույուա վէ աղայօր : Պաշընը
էլնին տայաթմըշ , պըրիլանթի միսիլու բար-
լոք կէօլ եաշէրի զայէթ թէմիլ միսօ ֆիո-
թանընըն իւզէրինէ տէ օքիւլիւր :

Ղայէթի իլէ աթէշի իտի իսէտէ օլ մաղէյնտէ
պիրաղ Ճէվչէրի ղայպ օլարաք տուրկուն վէ
թաթլ պիր պագըշ բէյտա իթմիշ իտի : Աաչ-
էրի սիեահ վէ բէք կիւմրահ օլարաք պէյազ
պօյնունտէն աշաղը ինմիշ : Եու վարլաք ու-
րաթլ վէ ու ֆագ չէնեէսի սիեահ աաչէրին
տրասընտէն բէք տիւլտէր կէ օրիւնիւր : Իլէրի
վէ այագէրի բէք ու ֆագ , չէօյլէքի նատիր
մագուլէսինտէն իտիլէր : Քօլէրի եարըա
գատար կէօրիւնիւր , ֆագալթ հիւոնիւնի թա-
րիփ իթմէք վէ անղլաթտըրմաք միւմքին տէ-
յլ :

Պու քըզ պիրազ կէ չտիքտէն սօնղրա , գալ-
գըպ օտասընըն գաբուսունու աչոր վէ գա-
րանլըքտէ պաղչէյէ ըք.քար , վէ պիրազ տօ-
լաշուլքտէն սօնղրա քէտէր իլէ եինէ օտա-
սընէ կիրիպ պաշատը պու սէօյլէրի սէօյլէյէ-
րէք պղամաղէ :

“ Լայէթաէ օ ֆէնա էորարէ տշնա օլա-
” “ րագ պէնի թէրը իթմիշ օլմալը տըր , զիրա
” “ քաչ կիւնտէն պէրի վատինտէ տուրմատը ,
” “ ահ էկէր պէնի քապահաթլ պուլսրագ
” “ թէրը իտէճէք օլուր իսէ ” :

Պէօյլէճէ քըզ կէնտիտէ րոխնի աղար իբէն
եօքարտէն պիրի էնիալ գաբուսունու աչմաք
իթմէտի :

• Քըզ կաթիտա Ճէվապ վիրմէք իսթէմէտի
ու յգուտա մէմուլ իթմտիրմէք միւրատըրլա .
յաքին սօնղրատան մօմուն եանտրզնը կէօր-
միւշ օլոտւղու խաթրընա կէլէրէք , կէօգլ-

Անլը պիրազ էնի , կէօգլէրի սիեահ վէ
զայէթ կիւզէլ վէ հէր նէ գատար պագըշ

րինի սիլտի իսէտէ եինէ բէք ալթ իւսթ օլտուղընտան պէնզինտէ բէնք քալմայարաք դաշըուցու աչուլ :

կէլէն ատէմ էվլէլա մաթլուպունը սէօլէմէյէրէք սիւալիթափ :

— Նիշին կէճիքտին գաբույու աչմազա — :

Քըզ՝ պու սիւալտէն պիւսպիւթիւն ալթիւստ օլուպ էլլէրի տախի թիթիրէմէյէ պաշլատը : Ա է սոնդրա՝ կէլէն ատէմ քըզըն աղլամըշ օլուուղինի տախի կէօրիւպ տիտի :

— Պէն սէնին համինտէ պիր աճայիսպիք կէօրիյօրում, կէօլէրին քըզմըզը, պէնզին աթմմըշ, էլլ տէ թիթիրէյօր, պունլար նէ օլմալը, սէօլէ պանա քօրքմա պէն օնա պիր շէյ սէօլէմէմ :

— Խայըր պիր շէյիմեօք, սիզէ էօլէ կէլեյօր — տէյէրէք քըզ ինքեար իթտի աղլամըշ օլուուղնը :

— Կասըլ, պէն ֆարգընտէ օլմայօրմույում զանն էտէյօրսուն, պէն պիր գաչ կիւնտէն պէրի բէք էյի ֆարգընտէ օլույօրում — :

Ա է օլ ատէմ պէօլէ սէօլէյէրէք կէնտի սի տահա ախէր շէյլէր պիլսյօր տէյու անզլամմաք իսթէտի քըզըն էսրարընէ վուգու ֆիէթ բէյտա իթմէք իշուն :

— Ո իղէ էօլէ կէլսյօր, լաքին պէնիմ նէմ օլապիլիք :

— Իշմէ շիմտի օրթատա տուրույօր աղլամըշ օլուուղնըն — :

Քըզ եինէ ինքեար իթտի, վէ բիճա իթտիքի, պու պօշ մէ մուլինի, քըզըն ասըլ խէվֆ իթտիյի ատէմէ սէօլէմէսին տէյու :

Պու խուսուսըն իւզէրինէ սահիր սէօն պէթ օլմայարաք կէլէն ատէմ ասըլ նէ իսէ միւրատը անը սէօլէտի :

— Բարթօլօմիօս աղանըն ձանը պիր թաթլը իսթէտի, պէսէմէ եաթմմըշ հայտէ սէն կէթիք :

— Բէք էյի — տէյու քըզ ձէվապ իթտի յաքին այաքլէրի իւէրու վարմազըտը. զիրա Բարթօլօմիօս աղանըն թաթլը իսթէմէսինին ասըլ սէպէպի քըզա բէք մալիւմ իտի :

Քըզա՝ Բարթօլօմիօս աղանըն էմբինի սէօլէյէն ատէմ եօքարը չըքտը իսէ մէրսում սիւալիթափ :

— Ա է եաբալն սէօլէտին մի :

— Լավլէթ :

— Ույժույրմույուտու :

— Խայըր :

— Ա է եաբար պիլմէմ պու վագըթա գաշապա եաբար եալընըզ օթուրուր :

— Պէն տէ օնա թաաճիւպ էտէյօրում, հէմ պիր շէյ օլմալը, բէք պօշ տէյիլ — :

Բարթօլօմիօս աղա օլ վագիթ — նէսի օլամաք — տիւէրէք կէօլէրինի աչըալ վէ ափդ իւզէրինէ օթուրատ :

Լաքին օլ մապէյնտէ քրդ՝ թաթլը իլէ իշէրի կիրտիյինտէ օլ սէօհակէթէ միւտավիմէթիտէմէտիլէր. Փագաթ Բարթօլօմիօս աղայէ պիրազ շիւպհէ կիրտիյինտէն քըզըն եխուղիւնէ տիգգաթլը պաքտըզը իշուն քըզ տախի հէմ աղլամըշ օլուուղնի տույյուն տուր տէյու քօրքտուուղնտէն, հէմ տախի անըն պաքընըն ախէր սէպէպի օլարագ պիր քաթտահա ֆէնալաշը իսէտէ թաթլը վէրիպ հէման տըշարը չըքտը :

Ա է քըզ աշաղը ինակիքտէն սոնդրա Բարթօլօմիօս աղա տիտի :

— Հէր կիւն կէօրտիւյիւմ քարըլարա տիքքաթ էտէրիմ, տահա պունուն է մամինի կէօրտիւյիւմ եօք տէսէմ ձայիզ. սէն նէ տէրսին. բէք կիւզէլ տէյիլ մի տիր :

— Եօլէ տիր ամմա նէ ֆայտա :

— Եօքք բէք նէ ֆայտա տէմէ, տահա պիւսիւթիւն իւմիտիմի քէսմէմիշիմ:

— Պիլըրիմ չալըշըօրտուն, լաքին եինէ տէրիմ նէ ֆայտա :

— Նիշին, պիր եօլունու պուլամազմըլը զանն էտէյօրսուն :

— Պէլքի պուլուրսուն, լաքին նէ օլուր եօլունու պուլամայըլա :

— Այս տեմբէք, իզն ալորդըմ կիպի տահանէ գալը:

— Տահան էօթէտէ բէք չօք շէյ քալըր, սէն զալիպա պիլմէյօրսուն:

— Այս տէրսին պէք քարտաշ սէնտէ ։ իզն ալումաք օլուրսամ պիլմէզ մի:

— Լոյլէ ։ սիզտէն թարաֆա պիթմիշ տիր, յարին պիր տէք քրզա սօրալըմ:

— Քըզ նէ տէյէպիլըր, օպէնիմէ էլիմտէ:

— Ոիզ էօյլէ զանն էտէյօրսունուղ ամմանու ալան ալմըշ — :

Տարթօլօմիօս աղա էլէքթրիսիթէ գուլվէթի իլէ սարալըր կիպի, պու սէօլէքրի իշխթալի տնտէ օմուրտուղու մահայտէն պըզբայլը այտլէ քալքար:

— Այս իտի օսէօյլէտիյին, պիր տահան սէօյլէ, պէն եանլըշ անլամըմ զանն էտէյօրտում:

— Այս անլատըն քի:

— Օնու ալան ալմըշ մը տէտին:

— Լովիթ:

— Լոյլէ իսէ տօղրու անլամըշըմ:

— Էէք տօղրու:

— Պիրինի կէօրմիշ պէյէնմիշ մի:

— Պէյէնմիշ օլատ տահան նէ իսթէրսինիզ, պիրիպիլէրինի սէվիլշէք պիթմիշ — :

Տարթօլօմիօս աղանդըն տօսթունուն, քրզն այտասը օլտուղընտէն ալա խապէրի եօղիտի իսէտէ, եալընըզ աղամըշ օլտուղընի կէօրէրէք պօշ պօղաղըզնը թէքմիլ իճրա իժմէք իշուն կէնտինտէն իշավէլէր իժմէքտէ գուտուր իթմէզ իտի:

— Ոէն նէտէն պիլիյօրսուն:

— Պէնիմ պիլմէտիյիմ շէյ վար մը:

— Պանա տա սէօյլէմէլիսին:

— Ոիզէ ֆարզ շէյ տէյիլ:

— Այս տէյօրսուն, առը պանա լազըմ օլա-

ձար շէյ տէյիլ մի:

— Ոիզէ ֆարզ շէյ տէյիլ տէտիյիմ շու քի, եալընըզ քրզ պաշքասընը սէվէյօր տէյիլ պիլիր սէնիզ սիդէ էլ վէրիր. նասըլ տուցտուղումու պիլմէսէնիզտէ օլուր:

— Խայըր, էթրաֆըրլա անլամաք իսթէրիմ — :

Պօշ պօղաղ՝ կէնտիսի պիր էյիձէ պիլմէզ քի Տարթօլօմիօս աղայէ սէօյլէսին, պու սէպէպտէն — պիր էյիձէ թասիհ էտէյիմտէ, իսթէտիյինիզ կիպի սիզէ նագէ իտէրիմ — տէյիէք օլ ախշամ տահան զլյատէ պիր շէյ իշամ մէ իտէմէտի:

Ը իմտի իֆատէ իտէրիզ քի, Տարթօլօմիօս աղա Կունեայ տուտառնուն (քրզն իսմի)

ագրապասըրտը, վէ չօքտան պէրու քըզ ալ մաք իսթէր իտի իսէտէ, ոլ կիւնէտէ տէկին պիր չամայըր, ֆագաթ տահան իւմիտի գալթ իթմէմիշ իտի: | պիին Կունեայ տուտու Բարթօլօմիօս աղայը ասլա սէվէմէզ զիտի, շնմտի մէրսումնուն նասըլ ատէմ օլ տուղունու թարիփ իտէրսէք պիր էյիձէ անդ լաշըլը:

Լովիթ կէնտի ագրապասը . վէ պունոսան մատա Տարթօլօմիօս աղա, ալթմէշ եաշընտէ, չէնեէսի իչէրի չէօքմիւշ, զայէթ թիւթիզ, խըրու վէ չերբին պիր ատէմ իտի, ոլ կիւնէտէ տէկին էվէնմէմիշ բէք զլյատէ թամաչքեար օլտուղընտէն, լարին Կունեայ տուտունուն խաթըրը իշուն արթըք ադձէ կէօզիւնտէ տէյիլ, ձէմի վարիէթինի թէլէք իթմէք լամազըմ կէլուտէ պիր ակա զայլ օլամաք, լարին եինէ էօյլէ իրէն պաղէն թամահքեար լըզը էլուտէն պըրաքմազ: Կունեայ տուտունուն ախէր քիմսէսի օլմայըր Տարթօլօմիօս աղանըն եանլնտէ օմուրուր իտի, ֆագաթ մէրսումն կէնտինէ ալագատը օլտուղընը պիլիպ վէ ֆիլ վագը Կունեայ տուտու ախէր պիր տէլիքանլը սէվէր օլտուղընտէն, վէ անլ սէվմէք իշուն բէք չօք միւշքիթ օլարաք էօմրիւ տախմա աղապ իլէ կէչէր իտի, վէ ոլ կիւնլէրտէ սէվտիյի տէլիքանլույու կէօրէմէմիշ, վէ Տարթօլօմիօս աղանըն կէնտիսինի սէվտիյինի պէլքի տէլիքանլը տույմուշ վէ կէնտինի թէրը իտէձէք տէյու օտապընտէ օթուրմուշ ալլարըր նասըլքի իֆատէ իթակի իտի, վէ թաթըրը վէրտիքտէն սօնղըա եինէ քէտէր իլէ կէլիպ եաթաղէ կիրտի ։ լարին ույըու կէօղիւնէ ալա կիրմէզ իտի, նազիք կէօքսիւ պիր տէւզիւ աղամասընտէն ինէր չըքար, եիւզէրի բէմպէլէշմիշ վէ եաստըղընը կէօզ եաշէրի իլէ բալաթմըր ըար,

Պէրիտէ Տարթօլօմիօս աղա, կէձէլիք քալուղունու քօմուշ օտապըն իշինտէ ։ եա, պէօյլէ մի, եա, պէօյլէ մի, եա, պէօյլէ մի ։ տէյիէրէք վէ աղզընտէն էթրաֆէ թէրտիքտիք սաշարաք կէզէր տուրուր:

ՕԼ կիմէ պէօյլէճէ կէչափտէն սօնղզա
Բարթօղօմիօս աղա՞ Եունեայ տուտույէ բէք
զարադ պաղլամիշ օլառալընտէն իրթէ կիւնի
սուրէթինտէն զէհիր աքայօր , պիր տիւղիւ
Եունեայ տուտույու չաղըրըր պիր չէյ թէն
պիհ իստէր վէ սօնունտէ պիր պէհանե պուլա
րագ զալալլը քըզը բէք ֆէնա թէրուլէր :
Եունեայ տուտու տախի գօրդու սընտէն ելլէ-
րի թիթիրէյէրէր խօնուտ իսէպիլմէկէ ե-
լինտէն կէլլէն ձէհախի իտէր խէտէ կէօրտիւյիւ
պէտ չէհրէտէն վէ իշիթտիյի պէտ լաբըրտուէր-
տէն թէքմիլէն շաջըրլադ Բարթօղօմիօս ա-
ղանըն սէսինի ալտըզը անտէ պաշարըտըր թի-
թիրէմէկէ , վէ ոլ կիմէտ տախի մէրտում կէն-
տի շիւպէհէսինտէն հէման հէր տագըրգա՞ Եուն-
եայ տուտույու պօշ վէսիլէլէր իլէ չաղըրլադ
պիր չօք էմրէր իտէրիտի , չէօյէքի սապահա
պիր սաաթ գալարաք կիւճպէլա եաթաղէ
կիրտի :

Երթէսի կիւնի՞ Առնեայ տուտու երքէնտէն
պաղչէյէ ըլքըլ վէ թարիֆ իթմտխիմիզ դա-
բունուն էօնիւնտէ պիր կիւլ պուլտու իսէ
բէք քէտէք իթմտի, զիրա սէվախի տէլիքան-
լու կէլմիշ վէ չօք պէքէմիշ չաքին Առնեայ
տուտու կիտէմէտխինտէն, աշըգը կէնտի կէլ-
տխինի պէյան իթմէք իշուն կիւլիւ տիվարըն
տըշարընտէն պաղչէյէ աթմըզ վէ կիթմիշ
իտի :

Պու մինվալիւզրէ հէր կէճէ բարթօղօ-
միօս աղա Նունեայ տուտաւնուն եագասրնը
պըրաքմազ վէ հէր սապահ տախի մէրսումէ
պաղչէյէ ըդդրագ գաբունուն է օնիւնտէ կիւլիւ
պուլսուզի զէման Ճիհան կէնտիսինէ գարան-
ըք օլուպ նէ թարդ հարաքէ թէ խոտէ Ճէյինի պիւ-
մէդ իտի ,

Պիր այ գատար միւրուր իթափ, լունեաց
տուտու հիշ պիր ախշամ սէվախի տէլիքանլու
իլէ կէօրիւշէմշէրէք, վէտէլիքանլու տախի
իւմիտինի գաթ իթմէտէ տէրէճէլէրինէ կէլիշ
իտի, զիրա օլ վագթէ տէկին հիշ պէջլէ շէ^ւ
վուգու օլտուղի եօղուտու :

Պիր կէճէ Տարլթօղօմիօս աղա էվէ կէլ
մէմիշ, վէ խապէր տախի իթմիշ իտի կէնտի-
նի պէքիլմէսինլէլր տէյու :

Պու խապէրէ Կըւնեայ տուտու սիր թա-
րաֆտէն սէլինիր վէ հէմ տախի շիւպհէ և
տէր քի աճէայ աշըքը եինէ օլ ախշամ կէլլը
մի տէրւ :

Ապրը կէջէյէ լիքի սամաթ գալարապը Առն-
եայ տուտու պաղչէյէ կիոփիպ գաբունուն է օ-
նիւնոտէ պէքըլէր իսիի : Ազ պիք սէս գուլաղընէ
կէլսէ հէման օթուրաուղու խաքէմիշտէն դալ-
գըպ եխրէյի չարբմաղէ պաշար վէ սօնղրա-
քիմոէ կէլսէն օլմազ իսէ եինէ քէտէրէ տիւ-
չը :

Պու թարզ պէքէլիշլէր նէ տէրէճէ թաթը, յաքին նէ տէրէճէ տախի գալսի եզեճի օլտուղու իֆատէ օրունմազ:

Նիհայէթ եարբմսամիթ գատար պէքէլիշտիրտէն սոնդրա սէվոնիի տէլիքանլու կէլիս կէնտի իշարէթինի էտիս վէ ու տախի ճէվոս վէրտի իսէ թարաֆէյն տուրտութլէրի սէվինճի գաղիլ մի եազմոր:

Տուրտութլէրի մէմնունիէթաէն ելլէրի թիթիրէր, պէնովէրինաէ բէնք քարմարչ, եիւ-

րէքէրի չարբար վէ թիւքէնիր, պիրփակիրէրինին էլինտէն թութմուշէր, պիրփինին էլի բէք որճար, վէ ու պիրփինին էլի պուզքէսիմիշ, վէլ հասրւ ալթիւսթ օլմատան դուզմէթլէրի քէսիլիս պունտան էվիլէլ սէօյէտիսիմիզ մառն իսրէմէլէրին իւզէրինէ օթուրտութը:

Ու հապաէթ նէ տէրէճէ գուզմէթի շէ տիր քի ինսանը պիւտպիւթիւն թէպտիլիտէր: Տիւշիւնձէլէրինի պօզար, թապիաթը նը թէպտիլիտէրինէ նիհայէթ աշբու օլտնէ անէր հայէր քէսազ իթատիրի:

Տէլիքանլու պիր այ գատար կէօրէմէտիյինին սէպէպինի սօրաճոր, լաքին ֆիքրինի թօրլայամցօր, վէ քըլ տախի սէվոնինտէն ավիւթը տիլէյէրէք ԻարթՕղօմիօս աղանըն իթտիրէրինի նագլ իտէճէք ամմու տիշէրի քիթէնմիշ կիսի աղզընտէն ճէվասպ չըքամազ:

Նամամը տէլիքանլու պիրաղ կէնտինէ կէմէրէք տիտի:

— ԱՇ Կունեայ, պիր այտէն պէրու պանա իթտիյին նէ իտի, պէնի ասլա տիւշիւնմէզ միստին —

Կունեայ տուտու աշբունըն էլինի կէնտի եիւրէյինին իւզէրինէ քցարազ ճէվասպ իթտի:

— ԱՇ իւլէ Տիրան, (տէլիքանլոնըն իսմի) ֆագաթ պէնի ճիւնհալը պէլիչմէ աճապ պէն սէնտին քէտէրլի տէյինմի իտիմ, հէր տագրգէ սէնի տիւշիւնմէզ զմիստիմ, պու վագրթլէր օլուր իսէ իւրէյիմուէ տույտուզում թարիփ օլմալ շէյէրի նանըր սէօյէյիմ պիլմէմ նանըր տայանտըմ պու գատար կէօնիւլ աղապէրին նէ :

— ԱՇին, նէ իտի սէպէպի :

— Ծիմոի սէօյէրիմ, յաքին իպթիտա պըրաք պէնի պիրաղ սէնի կէօրիւպ վէ տույտուզում սէվինճին լէզէթինի աղայըմ, զիրաան Տիրան սէնի քէք չօք սէվէրիմ:

— Եօյէ իսէ պանա կիւճէնմիշ տէյիլ իտին վէ պիր այ տըր կէօրիւշէմէտիմիպին սէպէպի սէնին իսթէքլիսին իլէ տէյիլ իտի:

— ՕՇ, նէ մինասպէթ — տիւէրէք Կունեայ տուտու պաշտառը ԻարթՕղօմիօս աղանըն կիւլէճէք միւրատլէրինի նագլ իթմէկէ :

— Կունեայ, պունլարա նանըր թահամմիւլ էտէյօրտուն — տէտի տէլիքանլու պիր էյիճէ հէր շէյի անլատըքաէն սօնդրա :

Օլ վագրթ Կունեայ տուտու պիր ճէվասպ վիրէմէյէրէք եալընըզ աշբունըն եիւզիւնէ պաքտը իսէ տէլիքանլու ճէվասպ իթտի:

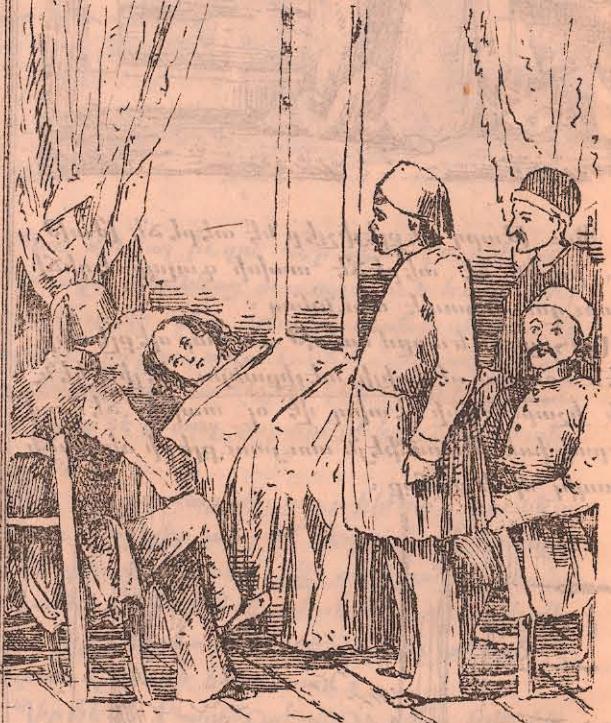
- Պիլերիմ պէնտէ բէք չօք թաքսիրամթ ու տուզընը , յաքին շիմտիէ գատար սասպի իմժամիմ , պազը տիւշիւնձէլէրէ մէպնի խափ խէտէ շիմտի ունին պու հայինի կէօրէրէք պիր տառդէ սէնի պու էվտէ պրաքմաք պանա բէք սկէցիրէք ար վիրէճէք պիր մաստուէ տիր , քալք պիր սանիէ տուրմայալըմ - տիմէտէ ԻարմթՕզ զՕմիՕս աղա պազէտէ կիզէնմիշ տինէրէ օք տուզընտէն էլինտէն տիլնը գազրըսօր տէյտ ագու պաշմանտէն կիտէրէք տէրադայ էլրիչիսկ

քըզը այրօնմաք ու վատասըըը քօլունտան գուլք վէթ իւէ թութուպ պէրի իմժմէտէ Կունեայ տուտու տիւշիւպ վէ պաշը թաշա կէլքրէք եարրըսպ պաշւատը քանէլէր ագմազա . ուղեման տէլի քանլու սէփախնի քուճաքլայրպ քակ արբուր վէ էլպիսէսինի օլ գլցեթլու գան պիւսպիթիւն ալէ պօյտու :

Օլ գագեթ Տիգրան աղա ԻարմթՕզՕմիՕս աղայէ տէնիսպ տէտի :

- Հ զոյիմ , Վլահու նապու ձէվապ վերէ ձէրսին - : Ու քըզըն պիր տիւշիւ պայրը արզընը կէօրէրէք տուասընա գատար կէօմիւրիւ պ եամթազընըն խէզէրինէ եաթըրտըգանէն սոնզա տէրտդապ հէքիմէլէրէ խապէր իմտի :

Երի սաամթաէն սօնզրա Կունեայ տուտու պիրազ այլըսպ տէլիքանլույու եանընտէ կէօր տիւ խէ կէնտի ֆէնա հայինի տույարաք սէվայինին էլինի խամէյիպ պաշւատը պու սէօլէրի սէօլէմէկէ :

- Տիգրան , պու ախշամքի տույտուզու մուզ սէվինձլէր նէյէ թէպտիլ օլտու , շիմտի պէնիմ սէսիմ քուլաղընա տահա կէլիյօր՝ եարըն էօլիւմիւն օրումալարընը տինէլէճէրսին , լաքին պէնի ունութմա - տէյիպ Կունեայ տուտու թէքրաք կէնտինտէն կէշտի : Օ իրա գանը տինտիրմէք միւմքին օլմայրպ պիր տիւշիւ ագարբար :

Հէքիմէլէր հէր նէ գատար կէլոփէր խէտէ պիր չարէ խոէմէտիլէր :

Տիգրան աղա Կունեայ տուտունուն եա-

թաղընքն եւանդեսէ տուքմուշ հեքիմէք պիր
տիւ զիւ բէջա խաէր վէ անլէքտէն իւ միտ պէք
լէր՝ յաբնն նէց չարէ . անլէք տախի բէք զիյատէ
ձէ հա իթափէք իսէտէ տէ զա օլմազ տէ րատէ
նուռլ չարէ խաէ պիլիքէք :

Պիր արագըք Արևնեայ առւտու եինէ այլ
լլու և ԱՇ Տիգրան պանա պիր չարէ ո տէր տէ,
մէզ թէքաբէն պայքար :

Թէքրար կէօպէրինի աշըալ “ Տիգրան պէնի
“ ունութմա, վէ պու կէչէ սանա վէրտի
“ յիմ սարմանշըք տալինի զայտ իթմէ ” տէ-
յէրէք Ճան թէսլիմ իթտի :

Վէ անըն Էօլիւմիւնէ , ԲարթՕղՕմիՕս
ազանըն տօսթունուն պօշտօղազլըզը սէպէ պ
օլմասը աշխեար կէօրիւնիւյօր , զիբա անըն
պօշտօղազլըզընտէն մէրտում շիւահէլէնիսպ
պու տէրէծէ ֆէնալըքլէրէ պատի օլտու :

Պէս պու սէ պէս պտէն պու րխալէնին պաշ-
լանկը ջընտէ թարիֆ իթաւիսիմիզ մէզար թա-
շնբնէ իւղէրինէ Տիգրան աղա ու պէյթի եազ-
արքմը իափ վէ կէնտիսի տախի միւտտէ թի
է օմքիւնտէ պիր տախի կիւլէ մէյիպ է օմքիւնի
ահ ու վահ իիէ կէշերափ :

